

జాన్మలిల్లు

7/86

సంపాదకుడు : విజయ బాపినీడు

బులహనతపై దెబ్బ కొట్టి తన కార్యాన్ని సానుకూలం చేసుకోవాలనుకొనే వ్యక్తి. ఎంత గొప్పవాడైనా, వెరివాడితో నమానం. అతడు చేసిన మోపుం ఎదుటి వారికి తెలిసినప్పుడు అతన్ని గడ్డి పూచ క్రింద జమ కట్టి నిజంగా గడ్డి పూచే అని తేల్చి పారేసే తీవ్ర ప్రయత్నం చాటుగా చేయబడుతుందని. చివరికి తాను మట్టి కరిచాక కాని అతడికి ఆ విషయం బోధపడదని ఈ నెల కరాళ కథ ['వసంతసేన'] లో చక్కగా వివరించబడింది.

విమర్శ అనేది ప్రతి చోటా కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు వుండకూడదనీ, తాము సాధించాలను కున్నది నిర్మాణాత్మకమైన పాగడ్ల ద్వారా సాధించటం విజ్ఞాల లక్షణం అని మరో కథలో గ్రహిస్తాం.

సంపుట : 15

జూలై 1986

సంచిక : 11

విడి ప్రతి: రూ. 2-50 సంస్కర చందా : రూ. 30-00

చ్యవనుడు

పులోముడనే రాక్షసుడికి చాలా కాలంగా పులోమ అనే కన్య మిద మక్కువగా వుండేది. ఒకసారి ఆమెని తనకు ఇచ్చి వివాహం చెయ్యమని ఆమె తలిదండ్రుల్ని అడిగాడు పులోముడు. తమ కూతుర్ని రాక్షసుడికి ఇవ్వటానికి ఇష్టపడక, మహా తపస్సంపన్నుడైన భృగుమహర్షికి ఇచ్చి, వారు వివాహము చేశారు. ఇది పులోముడికి కోపహేతువు అయింది.

ఒకనాడు భృగుమహర్షి ఆశ్రమంలో లేని సమయం చూచుకొని, పులోముడు వరాహరూపాన్ని ధరించి, గర్భిణిగా వున్న పులోమను ఎత్తుకొని పారిపోబోయాడు. పులోమ బిగ్గరగా రోదిస్తూ, పెనుగులాడింది. ఘర్షణలో పులోమ గర్భం చెదిరి, ఒక బాలుడు పుట్టుకొచ్చాడు.

ఆ బాలుడి పేరే చ్యవనుడు. దివ్య తేజస్సుతో పుట్టిన ఆ బాలుణ్ణి చూడగానే, పులోముడు భగ్గున కాలిపోయాడు.

పుట్టగానే, రాక్షసుణ్ణి భస్మీపటలం చేసిన

చ్యవనుడు, తండ్రి ఆజ్ఞ ప్రకారం వైడూర్య పర్వత ప్రాంతానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఒక సరోవరం దగ్గర తపస్సుకు పూనుకొన్నాడు. అన్నపానీయాలు మరచి అనేక సంవత్సరాలు మహా తపానిష్ఠలో వుండి పోయాడు. దేహంలో జవసత్వాలన్నీ కృశించి, వృద్ధుడు అయ్యాడు. అతడి శరీరం చుట్టూ పుట్టలు లేచాయి.

శంయాతి అనే రాజు భార్య సమేతుడై, కుమార్తె సుకన్యను వెంట బెట్టుకొని, జలక్రీడల కోసం ఈ సరోవరం దగ్గరికి వచ్చాడు.

సుకన్య తన చెలికత్తెలతో అరణ్యమంతా విహరించి, పుట్టలలో వున్న చ్యవనుడి వద్దకు వచ్చింది. పుట్టలలో వున్న చ్యవనుడి రెండు కళ్ళు మాత్రం మెరుస్తూ కనిపించాయి సుకన్యకు. అవి మిణుగురు పురుగులనుకొని, పుల్లతో పొడిచింది ఆమె.

తపోభంగమైన చ్యవనుడు కోపంతో శంయాతి సైన్యానికి కడుపునొప్పి కలిగేటట్టు

శివించాడు. “సైన్యం పడే బాధను చూచి రాజు ఆయోమయంలో పడ్డాడు. అప్పుడు సుకన్య తండ్రి దగ్గరికి వచ్చి, తాను చేసిన నీచకార్యాన్ని చెప్పింది విచారంగా.

రాజు వెంటనే పుట్ట దగ్గరకు వెళ్ళాడు. చ్యవనుడిని తమ తప్పును క్షమించమని వేడుకొన్నాడు.

చ్యవనుడు కాంతించి, “సుకన్యను నాకు ఇచ్చి వివాహం చేస్తే క్షమిస్తాను,” అన్నాడు.

వృద్ధుడైన చ్యవనుడిని వివాహం చేసుకోవటానికి సుకన్య మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించింది. రాజు సంతోషించి, వెంటనే ఇద్దరికి వివాహం చేయించి, తన రాజధానికి వెళ్ళాడు.

నాటి నుండి సుకన్య వృద్ధుడైన చ్యవన మహర్షిని సేవిస్తూ జీవించ సాగింది.

ఒకనాడు ఆశ్వినీదేవతలు సుకన్యను పరీక్షించాలని, సుకన్య దగ్గరికి వచ్చి, “ముసలివాడైన చ్యవనుడితో బతుకుతూ, అందాన్ని వృధా చేస్తున్నావ్. ఇప్పుడైనా మించి పోయింది లేదు. ఎవరైనా అందగాడిని కోరుకో. తీసుకు వస్తాము,” అన్నారు.

వాళ్ళ మాటలకు సుకన్య కోపంతో మండి పడి వెళ్ళి, భర్తతో ఆ విషయం చెప్పింది. చ్యవనుడు బాగా ఆలోచించి, వాళ్ళు చెప్పినట్టే చెయ్యమని అడేశించాడు.

సుకన్య ఆశ్వినీదేవతల వద్దకు వచ్చి, ఒక సవయోవ్యనుణ్ణి తెమ్మని కోరింది. వారు ఒప్పు

కొని, సమీపంలో వున్న సరస్సులో స్నానం చేసి, నవ యౌవనుల్లాగా బయటికి వచ్చారు. వెంటనే చ్యవనుడు కూడా నదిలో మునిగి, నూతన యౌవనుడై, బయటికి వచ్చాడు.

ఒకేలాగా వున్న ముగ్గురు యువకుల్లోనూ సుకన్య తన భర్తను సులభంగా గుర్తించింది. ఆశ్వినీదేవతలు తృప్తి చెంది, ఆమె పాతి వ్రత్యాన్ని పాగిడి వెళ్ళి పోయారు.

ఆశ్వినీదేవతల వలన తనకి ఇలా నూతన యౌవనం ప్రాప్తించిన తర్వాత, వాళ్ళకి ప్రత్యుపకారం చెయ్యాల్సి నిశ్చయించు కున్నాడు చ్యవనుడు.

ఆశ్వినీదేవతలు బృందారకులు కానందు వల్ల, వాళ్ళకి సోమపానం చేసే అర్హత లేదు.

వాళ్ళకి సోమపానం దక్కేటట్టు చేస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు చ్యవనుడు.

తన మామ అయిన శంయాతి రాజుతో, “యజ్ఞ సంబరాలి నిద్దం చేస్తే, మీ అభ్యున్నతి కోసం క్రతువు ఒకటి చేస్తాను,” అన్నాడు చ్యవనుడు.

రాజు సంతోషంగా అన్నీ సమకూర్చాడు. చ్యవనుడు సుకన్యతో యజ్ఞం ఆరంభించాడు. హవిర్భాగం కోసం వచ్చిన ఇంద్రుడితో పాటు అశ్వినీదేవతలకు సోమరసాన్ని ఇచ్చాడు చ్యవనుడు.

అందుకు ఇంద్రుడు కోపించి అడ్డు తగిలాడు. చ్యవనుడు ఇంద్రుణ్ణి ధిక్కరించి, అశ్వినీదేవతల చేత సోమపానాన్ని చేయించాడు.

చాడు. ఇంద్రుడు కుపితుడై చ్యవనుడు పైకి వజ్రాయుధాన్ని ప్రయోగించాడు. చ్యవనుడు తన మంత్రశక్తితో వజ్రాయుధాన్ని అగ్నిలో పడేటట్టు చేశాడు.

అప్పుడు అగ్ని గుండం నుండి మదుడు అనే రాక్షసుడు భీకరాకారంతో ఉద్భవించి ఇంద్రుణ్ణి మింగబోయాడు. దానితో భయకంపితుడైనాడు ఇంద్రుడు. క్షమించమని చ్యవనుడి పాదాలపై పడ్డాడు. అంతేకాదు, అశ్వినీదేవతలు ఇక నుండి సోమపానానికి అడ్డులేనని అంగీకరించాడు ఇంద్రుడు.

అప్పుడు చ్యవనుడు శాంతించి, ఆ రాక్షసుణ్ణి వారించాడు.

“బ్రతుకు జీవుడా!” అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు ఇంద్రుడు.

నవరౌద్రుడైన చ్యవనుడు సుకన్యతో ప్రశాంతంగా గృహస్థ జీవితాన్ని చాలా కాలం గడిపాడు. వారికి దధిచి, ప్రమతి, అప్రవానుడు అనే పుత్రులు జన్మించారు.

ఆ తర్వాత చ్యవనుడు తన మిగిలిన జీవితాన్ని తపస్సులో గడపాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. భాగీరథి, యమునా సంగమస్థానంలో, ఉదకవాస మహా వ్రతాన్ని చేపట్టి, నీటిలో వుండి తపస్సు ప్రారంభించాడు చ్యవనుడు.

ఇలా కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచాయి.

ఒకనాడు జాలరులు చేపలు పట్టటానికి

వలను నదిలోకి విసిరారు. ఆ వలలో చ్యవనుడు చిక్కుకున్నాడు. అతణ్ణి చూచి జాలరులు వణికి పోయారు.

“ఓరీ! మీ కులవృత్తిని మీరు చెయ్యటంలో తప్పులేదు. మీ చేపలతో పాటు నన్ను కూడా విక్రయించండి,” అన్నాడు చ్యవనుడు.

జాలరులు పరుగున వెళ్ళి, ఆ దేశపు రాజైన నహుమణ్ణి తీసుకొని వచ్చారు.

అప్పుడు చ్యవనుడు, “నా వెలని నిర్ణయించి, ఆ ధనాన్ని ఈ జాలరులకు ఇవ్వ రాజా!” అన్నాడు.

“నా రాజ్యాన్ని మొత్తం ఇస్తాను,” అని నహుమడు అంటే, అది తనకు తగిన వెల కాదని నిరాకరించాడు చ్యవనుడు.

అప్పుడు కవిజాతుడనే ముని అక్కడికి వచ్చి, “గోవు, బ్రాహ్మణుడూ సమానులే కాబట్టి, ఒక గోవును ఇవ్వు,” అని నహుమడికి సలహా ఇచ్చాడు.

అందుకు చ్యవనుడు సంతోషంతో ఒప్పుకున్నాడు. వెంటనే నహుమడు ఒక గోవును తెప్పించి, జాలరులకు ఇచ్చాడు. జాలరులు ఆ గోవును చ్యవనుడికి సమర్పించి, తమకి ముక్తిమార్గం చూపమని వేడుకొన్నారు.

సంపన్నుడై చ్యవనుడు అందుకు అంగీకరించి, తనతోపాటు వలలో చిక్కిన చేపలకూ, జాలరులకూ స్వర్గలోక ప్రాప్తి కలిగేట్లు అనుగ్రహించాడు. అందరూ ఆశ్చర్యంతో చూస్తూ వుండగా, అకాశం నుండి ఒక దివ్య విమానం కిందికి దిగి వచ్చి జాలరుల్ని, చేపల్ని స్వర్గలోకం తీసుకొని వెళ్ళింది.

చ్యవనుడు నహుమడి ధర్మగుణానికి సంతోషించి, “ఓ రాజా! నీకు ఇంద్రపదవి లభిస్తుంది,” అని ఆశీర్వాదించి, మరల తపస్సుకు వెళ్ళి పోయాడు.

ఆ ఆశీర్వాచన ఫలంగా నహుమడూ ఇంద్ర పదవిని పొంది స్వర్గలోకాధిపతి అయ్యాడు.

మృంధుశాస్త్ర

పూర్వం ఆఫ్రికా ఖండంలోని ఒక చిన్న దేశంలోని మారుమూల గ్రామంలో మషీలా అనే చక్కని చిన్నది ఉండేది. ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోవాలని ఎందరో యువకులు ఆశపడు తున్నారు. మషీలా మాత్రం హెటంగా అనే సోమరిపోతు యువకుడిని ప్రేమించింది.

హెటంగా లాంటి సోమరిపోతుకు మషీ లాని ఇచ్చి పెళ్ళి చేయటం ఆమె తండ్రి కిష్టం లేదు. మషీలాకు హెటంగా సోమరి పోతు కాదని ఋజువు చేయాలని ఉంది.

అందుకు ఆమె బాగా ఆలోచించి, తనను ప్రేమించిన యువకులు ఆందర్భే పిలిచి, “నేను ఎలాగూ మిమ్మల్ని పెళ్ళి చేసుకోను. మీరంతా కలిసి ఏదైనా ఘనకార్యం సాధించి, అది హెటంగా సాధించినట్లు నా తండ్రికి చెప్పాలి. అప్పుడే మీకు నాపైన ప్రేమ వున్నట్లు. మీ ఉపకారాన్ని నేను సదా గుర్తుంచుకుంటాను,” అన్నది.

ఆ యువకులు సరేనని ఒక రోజున హెటంగాను తీసుకుని పోయి ఊరి చివర కొండ ప్రాంతానికి వెళ్ళారు.

కొండకు అవతల మరో గ్రామము వున్నది. ఆ గ్రామం చేరటానికి గ్రామస్థులూ కొండను చుట్టి వెళ్ళ వలసి వస్తున్నది. కొండలో సొరంగ మార్గం ఒకటి వున్నది. కాని, అది పెద్ద పెద్ద బండరాళ్ళతో కప్పబడి పోయింది.

యువకులు హెటంగాతో, “మషీలాపై ప్రేమను పొందిన నీవు చాలా అదృష్టవంతు డివి. ఈ సొరంగంలోని బండరాళ్ళను అన్నింటినీ తొలగిస్తాం. నువ్వేమో ఆ పని నువ్వు ఒక్కడివే చేసినట్లు మషీలా తండ్రికి చెప్పు. మేము సాక్ష్యం వుంటాం,” అంటే హెటంగా అందుకు సంతోషంగా అంగీకరించాడు.

యువకులు పని ప్రారంభించి నాలుగు రోజుల్లో కష్టతరమైన సొరంగమార్గాన్ని సాను కూలం చేయగలిగారు.

తర్వాత వారు హెటంగాకు జయ జయ ధ్యానాలు పలుకుతూ ఊళ్ళోకి వెళ్ళి మషీలా తండ్రిని కలుసుకుని జరిగింది చెప్పారు.

మషీలా తండ్రి ఆశ్చర్యపడి, “ఆ సోమరి పోతు హెటంగా ఇంత పని చేశాడంటే నమ్మటం కష్టం. అయినా వాడికి ఆ అవసరం ఏముంది?” అని అడిగితే యువకులంతా ఏక కంఠంతో, “మషీలాపై ప్రేమ!” అన్నారు.

ఊరంతా వెళ్ళి ఆ సారంగమార్గాన్ని చూచి వచ్చి, హెటంగా సామర్థ్యాన్ని మెచ్చు కున్నారు. మషీలా తండ్రి తన కూతుర్ని అతడి కిచ్చి పెళ్ళిచేయటానికి ఒప్పుకున్నాడు. కాని, హెటంగా నిజాన్ని చెప్పాడు.

అప్పుడు మషీలా తండ్రికి నిజం తెలిసి, హెటంగా నిజాయితీని మెచ్చుకుని అతడికి తన కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు.

“అసలు నువ్వు నిజమెందుకు బయట పెట్టావు? మా నాన్న నీ నిజాయితీని మెచ్చు

కోకపోతే మన పెళ్ళి జరిగి ఉండేదా?” అని అడిగింది మషీలా హెటంగా ని.

హెటంగా నవ్వి, “నేను స్వతహాగా సోమరిని. నిన్ను పెళ్ళి చేసుకొనటం నా కిష్టమే కాని, అందుకు నా సోమరితనాన్ని వదిలి పెట్టలేను. నీ మీది ప్రేమతో కొండ సారంగంలోని బండ రాళ్ళనన్నింటినీ తొలగించానని ఒప్పుకుంటే మన పెళ్ళయ్యాక, ఇలాంటి పనులు చాలా చేయవలసి వస్తుంది. అప్పుడు నీ ప్రేమి కులు నాకు సహాయపడరు గదా!” అన్నాడు.

మషీలా భర్త ముందు చూపుకు మెచ్చు కోవాలో, సోమరితనానికి నొచ్చుకోవాలో తెలియక ఆయోమయంలో పడి పోతూంటే, హెటంగా మాత్రం, “నిన్ను ప్రేమించిన యువకులు ఆ ప్రేమతో కొండ సారంగాన్ని సానుకూల మార్గం చేశారు. నా మీద ప్రేమతో నువ్వు నా సోమరితనాన్ని భరించక తప్పదు.” అంటే ఆమె నవ్వి తల వూపింది.

విమర్శలో పాగడ్డ

వివర్ణ దేశాన్ని చంద్రకాంతుడనే రాజు పరిపాలించే వాడు. ఒక రోజు అతడి దగరకు ఏలో చనుడనే కవి వచ్చి, చంద్రకాంతుడు గొప్పతనాన్ని చాటుతూ పద్యాలు అనుపేగా చదివి వినిపించాడు. చంద్రకాంతుడు అతన్ని మెచ్చుకొని సత్కరించి వంపాడు.

ఇది చూచిన చంద్రకాంతుడి అస్థానకవి ధవళోడు, “మహారాజా, ఇప్పుడు తమరు సత్కరించిన కవి మీరు మీ తండ్రి ఇంద్రునిల్ని మించ గలరనే అన్నాడు. కాని, మించి పోయారని మాత్రం అనలేదు. అంతే కాదు, రాజ్యంలోని అవినీతిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ, దాన్ని కాలరాచ కలిగిన సమర్థులు తమ లొక్కలేనట్లు! రాజ్యంలో ఎంతో అవినీతి ఉన్నదని చెప్పటానికి చేసిన ప్రయత్నం తప్ప మరొకటి కాదని. పైగా, తమ రాజ్యంలో లలిత కళలు వర్ధిల్లే రోజు దూరంగా లేదనటంలో అతడి ఉద్దేశ్యం అటువంటి కళలకి తమ పాపనాలో యిప్పుడు అదరణ లభించటం లేదని చెప్పటమే కదా! అందుచేత, ఏ విధంగా చూచినా అతడి కవిత్వం మిమ్మల్ని కించ పరిచేదిగా ఉన్నది,” అన్నాడు.

చంద్రకాంతుడు మందహాసం చేస్తూ, “నిజంగానే మీరు అన్నట్లు ఆ కవి చెప్పిన కవిత్వంలో నా గురించి పూర్తి విమర్శ ఉన్నది. కాని, విమర్శలో ముక్కుకు సూటిగా కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు ఉంటే ఎవరు హర్షించలేరన్న యింగిత భావం ఉండటం వల్ల, అతడు తన చాకచక్యంతో విమర్శలోనే నిర్మాణాత్మకమైన పాగడ్డలని చెప్పించి, పద్యాలు అల్లాడు. సూక్ష్మంగా పరిశీలించి చూస్తే, నేను శక్తి సామర్థ్య లున్నప్పటికీ నా తండ్రి ఇంద్రునిల్ని గొప్పతనంలో అధిగమించ లేక పోతున్నానన్న తపన ఉన్నది ఆ కవికి. అలాగే అధికారానికి పదిలి వెయ్యి కుండా, నేనె పూనుకున్నట్లయితే, రాజ్యంలో అసలు అవినీతి అన్న దానికే తావుండబోదని అతడి అభిప్రాయం కావచ్చు. లలితకళల పట్ల నా కున్న అభిరుచిని పట్ల చూస్తే, వాటికి లభించాల్సిన ప్రోత్సాహం ఇంకా ఎంతో ఉన్నదన్న సూచన కూడా అతడి మాటల్లో నాకు కనపడుతున్నది. మానవ స్వభావం ఎటు వంటిదో తెలుసుకున్నప్పుడు తాము చెప్పాలనుకున్నది నిర్మాణాత్మకమైన విమర్శ ద్వారా కాక, నిర్మాణాత్మకమైన పాగడ్డ ద్వారా సాధించా లనుకోవటం విజ్ఞుల లక్షణం. ఆ కవిని సత్కరించటంలో నేను చేసింది పొరపాటు అని యింకా మీరు భావిస్తున్నారా?” అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

ధవళోడు నిగ్గుపడి, ఆ పైన మహారాజు రసజ్ఞతని వెయివిధాలుగా అభినందించాడు.

—జి. రత్న

(గత సంచిక తరువాయి)

మధ్యాహ్న సమయం. రాజభవనం తూర్పు ద్వారం దగ్గర చల్లగా ఉంది. పనస, మామిడి, జీడి, మామిడి మొదలైన పండ్ల చెట్లు గుబురుగా ఉండి చల్లని నీడ నిస్తున్నాయి.

అకాశరాజు భార్య ధరణీదేవి రెండవ అంతస్తు లోనికి వెళ్ళి, గబగబ కిటికీ దగ్గరికి వచ్చి విభిలోకి చూచింది.

విభిలో ఒక పుళింద స్త్రీ తన పసిబిడ్డను జోలెలో పెట్టుకొని, "సోదె చెప్పతానమ్మా, సోదె చెప్పతాను," అంటూ కేకలు వేస్తూ వెళుతున్నది.

ఇంకా ఆ ఎరుకుల పడతి పెద్దగా ఇలా అంటున్నది.

"జరేగింది చెప్పతాను, జరగబోయేది చెప్పతాను. జరుగుతున్నది చెప్పతాను. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా చెప్పతాను."

ఆ మాటలు విని, ధరణీదేవి ఆ సోదె

కెత్తెను వెంటబెట్టుకొని రమ్మని సేవకుణ్ణి పంపించింది. తన కూతురు పద్మావతి జబ్బు ఏమిటో ధరణీదేవికి బోధ పడలేదు. అది తెలుసుకోవాలని ఆమె వృద్ధేశ్వరం.

'ఎరుకలవాళ్ళు ఏ దేవత అనుగ్రహమో సంపాదించి, సమస్తమూ తెలుసుకుంటారు, అనే నమ్మకం ఆమెకు ఉంది.

సేవకుడి వెంట సోదెకత్తె ఒయ్యారంగా బయలుదేరింది. తూర్పు వాకిలి దగ్గర పూల మొక్కలను, ఫల వృక్షాలను, జల యంత్రాలను చూచి ఆశ్చర్యపడుతూ, మెల్లగా లోనికి ప్రవేశించింది ఆమె.

ధరణీదేవి లోపలి నుంచి వస్తూనే బంగారు చేట నిండా బియ్యం పోసుకొని వచ్చి, "నీ పేరేమిటే సోదెమ్మా?" అని అడిగింది.

"నా పేరు కొరవంజి. ఎరుకులదాన్ని. అంతా ఎరిగిన దాన్ని, అడుగమ్మా అడుగు.

నీ వేమి అడుగుతావో అడుగు, అంతా చెపుతాను," అని చల్లని పాలరాతి నేల మీద చీకటిపడి కూర్చున్నది కొరవంజి.

చేటలోని బియ్యం చూచి, "అవి మూడు కుప్పలుగా చేయి తల్లీ!" అన్నది కొరవంజి.

రాణి అలాగే చేసింది.

"ఈ మూడు కుప్పలలో ఒక దాని మీద మనసుంచు. అంటే ఒక దాన్ని తలచుకో తల్లీ!" అన్నది కొరవంజి.

"నీవు తలచుకొన్నది ఆ మధ్య కుప్పను. నిజమేనా?" అని అడిగింది కొరవంజి కూడా.

కొరవంజి ప్రజ్ఞకు రాణి ఆశ్చర్యపడి, "అవును," అన్నది.

కొరవంజి తన చేతిలోని మంత్రదండం

అడిస్తూ, "ఇక నేను చెప్పేవన్నీ నిజాలే అనుకో," అన్నది.

"నా మనసులో ఒక ప్రశ్న ఉన్నది. దానికి నీవు సమాధానం చెప్పాలి," అంది రాణి ధరణీదేవి.

"చెపుతాను తల్లీ! నేను జరిగింది, జరిగేది- జరుగనున్నది—ఉన్నది ఉన్నట్లుగా చెపుతాను. నా బిడ్డకు కొంచెం అన్నం పెట్టించు తల్లీ!" అని అడిగింది కొరవంజి జాలిగా.

రాణి అనుమతితో పరిచారిక ఒకతె లోనికి వెళ్ళి బంగారు పాత్రలో పాయసాన్నం తెచ్చి కొరవంజికి ఇచ్చింది.

"నీ బిడ్డ అకలి తీరుతుంది. నీకు ఓ మంచి బహుమానం కూడా ఇస్తాను. వెంటనే నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పు," అంటూ తొందర పెట్టసాగింది రాణి.

ఆ కొరవంజి తన బిడ్డ తల నిమురుతూ, నింపాచిగా కీరాన్నం తినిపించిన తర్వాత, మంత్రదండం చేతబట్టి రాగయుక్తంగా ఇలా చెప్పటం మొదలు పెట్టింది.

"ఓ తల్లీ! ఓ తల్లీ! నీవు నీ బిడ్డ విషయం అడుగుతున్నావు. నీ బిడ్డకు ఏ జబ్బూ లేదు. ఆ పడుచు ఒక పడుచువాణ్ణి చూచింది. అతణ్ణి వలచింది. వలచినవాణ్ణి చేరలేక పోవటం వల్ల, ఆమెకు వలకాక ఎక్కువ అయింది. అది మదనజ్వరమే తల్లీ! మరేమీ కాదు. ఆ వలచినవాడు మానవమాత్రుడు

కాదు. అతడు వైకుంఠం నుంచి భూలోకానికి వచ్చి, వేంకటాద్రి మీద స్వామి పుష్కరిణి దగ్గర విహరిస్తున్నాడమ్మా! అతడు శ్రీనివాసుడు తల్లీ! అతడు దేవతలకు దేవుడమ్మా!

“ఇంకా చెప్పతాను, విను తల్లీ! నాకు మంచి కానుక లివ్వాలి నీవు. ఆ శ్రీనివాసుడు ఒకనాడు గుర్ర మెక్కి వేటకు వచ్చాడమ్మా. పూలతోటలో నీ కూతురిని చూచాడు తల్లీ! మహాలక్ష్మి లాగా ఉన్న నీ కూతురిని ఆ శ్రీనివాసుడు మోహించాడు తల్లీ! ఆ పడుచు వాడు కూడా ఇప్పుడు మదనజ్వరముతో బాధ పడుతున్నాడు. ఇదిగో, ఈ దిక్కున...”

అలా అంటూనే కొరవంజి తన చేతిలోని కర్రను తన వైపుకు—వేంకటాద్రి వైపుకు— చూపించింది.

“మరింకా జరగబోయేది చెప్పతాను, విను తల్లీ! నీ కుమార్తె మీద మక్కువతో ఆ శ్రీనివాసుడు నీ వద్దకు ఒకామెను రాయబారం పంపిస్తాడు. నీ కూతురు మహాలక్ష్మికి సవతి అవుతుంది. కలకాలం శ్రీనివాసుణ్ణి కూడి సుఖపడుతుంది, తల్లీ! నా మాటలు సత్యం సత్యం. ఇప్పుడే నీకు నా మాటలు అనుభవానికి వస్తాయి తల్లీ!”

అలా ముగించి, “నా బిడ్డకు ఇంక కొంచెం అన్నం పెట్టించు తల్లీ,” అన్నది కొరవంజి వినయంగా.

ధరణీదేవి కొరవంజి బిడ్డకు మళ్ళీ

పాయసాన్నం పెట్టించి, బుట్టనిండా మధుర పదార్థాలు పెట్టించి, బంగారం కాసు కానుక ఇచ్చి, అంతఃపురం లోనికి చేరుకొన్నది. పట్టె మంచం మీద పరున్న పద్మావతి దగ్గరకు వచ్చి, పరిచారికలను ఆవతలికి పంపించి ఇలా అడిగింది ఆమె.

“పద్మా, నీ కొరిక ఏమిటో చెప్పమ్మా. దాపరికం లేకుండా చెప్ప. నీవు మనసులో దేని కోసమో బాధపడుతున్నట్లుగా తోస్తున్నది. నీవు ఏది కావాలన్నా తెప్పించి ఇస్తాను.”

“అమ్మా, నాకు ఏమీ జబ్బు లేదు. నాకు ఒక కొరిక ఉంది. అది నా మనస్సును, శరీరాన్ని నింపవేయటం వల్ల నేను మంచాన పడవలసి వచ్చింది. నీల మేఘశ్యాముడు,

వాసుదేవుడు, పురుషోత్తముడు నా మనసులో నిండి ఉన్నాడు. ఆ పురుషోత్తముణ్ణి చేసుకోవాలని నా మనస్సు, శరీరం ఆరాట పడుతున్నాయి. ఆయనకు సేవ చేసి ధన్యురాలను కావాలని ఉన్నది. నీవు చేయగలిగితే నన్ను ఆయన సన్నిధికి చేర్పించు. అందుకు ఉపాయం ఆలోచించు." అన్నది పద్మావతి దీనంగా.

పద్మావతి కోరిక విని ఖిన్నురాలయింది ధరణిదేవి.

'నా కూతురి కోరిక అందరాని పండు ఆమె మనసులో ఉన్నవాడు శ్రీ మహావిష్ణువు. ఆయన మహాయోగులకే దుర్లభుడు. ఆమె కోరిక నెరవేరేది కాదు. ఈ పిల్ల జీవితాంతం ఇలాగే మంచాన పడి ఉంటుందేమో!' అని అనుకుంటూ కన్నీళ్ళు తుడుచుకొంటూ ఇవతలికి వచ్చింది ధరణిదేవి.

ఆ సమయంలోనే, అగస్త్యేశ్వరాలయంలో

అభిషేకం జరిపించి వచ్చిన బ్రాహ్మణులు ధరణిదేవికి తీర్థప్రసాదాలు పెట్టారు. రాజభవనంలో వెంటనే వారికి భోజనం ఏర్పాటు జరిగాయి.

నూతన వస్త్రాలు, పండ్లు సమర్పించి వారి దీవెనలు పొందింది ధరణిదేవి.

అంతలోనే, తూర్పు ద్వారం నుంచి చెలికత్తెలు, వారి మధ్య వకుళమాలిక రావటం చూచింది ధరణిదేవి. బ్రాహ్మణులు సంతృప్తి పడి వెళ్ళిన తర్వాత, ఆ స్త్రీలను తన అతఃపురం లోనికి పిలిచింది ఆమె.

వాళ్ళందరూ వచ్చి కూర్చున్నారు. వాళ్ళ మధ్య వున్న వకుళమాలిక విలక్షణ రూపం చూచి ఆశ్చర్యపడింది రాణి. అభిషేక త్వవము ఎలా జరిగిందో తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలం కన్నా, ఆ స్ఫురద్రూపిణి ఎవరో తెలుసుకోవాలన్న కోరిక ఆమెకు అధికమయింది.

—(ఇంకా ఉంది)

పుత్యపకారం

బొగ్గాద్ నగరంలో ఒకానొకప్పుడు హుస్సేన్ అనే దయగల భాగ్యవంతుడు వుండే వాడు. ఉన్నంతలో దానధర్మాలు చేయటమే కాక తనకు ఉపకారం చేసిన వారందరికీ తప్పక ప్రత్యుపకారం కూడా చేసే వాడు.

ఒకసారి హుస్సేన్ వ్యాపారం పని మీద పోయేటప్పుడు వెళ్ళి తిరిగి వస్తూండగా, దారిలో దొంగలు అతణ్ణి కొట్టి, ఉన్నది ఊడ్చుకుని పోయారు. అ తర్వాత ఆ దారినే పోతున్న హసన్, రఫీ అనే ఇద్దరు యువకులు అతణ్ణి చూచి, సవర్యలు చేసి స్పృహ తెప్పించి హుస్సేన్ ను ఇంటి దాకా చేర్చారు.

“మీరు నా ప్రాణాలు కాపాడారు. అల్లాయే మిమ్మల్ని పంపి ఉంటాడు. మిమ్మల్ని సత్కరించటం నా బాధ్యత. నా దుకాణం లోని మీకు నచ్చిన వస్తువును తీసుకుని నచ్చిన ధర ఇవ్వండి.” అన్నాడు హుస్సేన్. రఫీ ఒక వెండి నాణెం యిచ్చాడు. హసన్

మాత్రం తన ప్రియురాలికి వెండి అందెలు తీసుకుని దాని ధర అడిగాడు.

“కొనాలంటే రెండు వందల వెండి నాణేలు వుంటుంది. నీకైతే ఒక్క వెండి నాణేనికే యివ్వగలను.” అన్నాడు హుస్సేన్.

“నా వద్ద నూటయ్యైదే వెండి నాణేలు వున్నవి. కాని, దారి భిక్షుల కింకా యిచ్చే నాణేల అవసరం వుంటుంది. కాబట్టి నూరు ఇస్తాను,” అంటూ వాటిని ఇచ్చాడు హసన్.

కొంత దూరం పోయాక రఫీ హసన్ తో, “ప్రాణాలు రక్షించినందుకు మనకు బహుమతి నివ్వొచ్చుగా! నువ్వు తెలివి తక్కువగా నూరు నాణేలు ఇచ్చావు. ఒకటే యివ్వాలి. నాకైతే ఆ ఒక్క నాణెం తీసుకుంటే ముసలాడి కేమి వస్తూందో!” అన్నాడు.

హసన్ నవ్వి ఊరుకున్నాడు. అతడికి తాను మానవధర్మంగా చేసిన సహాయానికి ప్రతిఫలం పొందటం ఇష్టం లేదు.

అలా కొన్నేళ్ళు గడిచాక, ఆ యువకులు ఇద్దరూ తమ తమ భార్యలతో కలిసి, మళ్ళీ హుస్సేన్ ఉండే నగరం వెళ్ళారు. భార్యలు పట్టుబట్టగా వారొకసారి హుస్సేన్ దుకాణానికి వెళ్ళారు. అప్పుడు హుస్సేన్ రఫీ భార్యకో వెండి ఉంగరాన్ని, హసన్ భార్యకో స్వర్ణ హారాన్ని బహుమతిగా ఇచ్చాడు.

రఫీ భార్య ముఖం వివర్ణమై పోయింది.

“ఈ విధంగా బహుమతు లివ్వటం నన్ను అవమానించటానికే కదా!” అన్నాడు రఫీ

హుస్సేన్ నవ్వి, “ఇందులో అవమానం ఏముంది? నేను నాదేమీ మీకు ఇవ్వలేదు. మీదే మీకు ఇచ్చాను. నాకు ఉపకారం చేసిన వాళ్ళకు నేను ప్రత్యుపకారం చేసే పద్ధతిదే. నేను మీకు బహుమతిగా ఇచ్చిన వస్తువులకు ధర కట్టాను. మీరు ఇచ్చిన డబ్బును మీ తరపున పెట్టుబడిగా నా వ్యాపారంలో వినియోగించాను. పది సంవత్సరాల

లోగా మీరు రాకపోతే, మీ యింటికే డబ్బు పంపించి ఉండే వాణ్ణి. ఈలోగానే మనం కలుసుకున్నాం. కాబట్టి, ఇప్పుడే మీ నాటా మీకు ఇచ్చేశాను,” అన్నాడు.

రఫీ తెల్లబోయాడు. అప్పుడు తాను అత్యంతకు పోయి కొన్ని వందల నాణేల విలువ చేసే లోటాకు ఒక్క నాణెం ఇచ్చాడు. హసన్‌లాగే తానూ వంద నాణేలు ఇచ్చి ఉంటే, ఇప్పుడు తనకూ పదివేలు విలువ చేసే స్వర్ణహారం వచ్చేది. తన దగ్గర వుంటే ఇంత తక్కువ కాలంలో ఆ నాణేలు విలువ ఇంతగా పెరగదు కూడా.

అకాపరుడి కొక విధంగానూ, నిస్వార్థ పరుడికి మరో విధంగానూ ప్రత్యుపకారం చేసే హుస్సేన్ పద్ధతిని రఫీ కూడా అప్పుడు ఎంతో మెచ్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత నుంచి అతడు కూడా హసన్‌లాగే ఫలాపెక్ష లేకుండా ఇతరులకు సహాయపడటం ప్రారంభించాడు.

నామ

రామాయపురం అనే గ్రామంలో అంటరాని తనం పాటించబడుతూ వుండేది. అంటరాని వాళ్ళందరూ ఊరికి కాస్త దూరంగా ఉండే వారు. ఊళ్ళో ఉన్నవాళ్ళ కోసం అనేక రకాలుగా కాయకష్టం చేసే వారు. కాని ఊళ్ళో మాత్రం వాళ్ళు ఎవరినీ తాక కూడదు. అంటరాని వారి కోసం వారు వుండే చోట ఓ చెరువు వుండేది.

ఇలా ఉండగా, ఒక సంవత్సరం బొత్తిగా వానలు పడక అంటరాని వాళ్ళ చెరువు నిండలేదు. వాళ్ళకు నీళ్ళ కరువు వచ్చింది. అయినప్పటికీ వాళ్ళకి ఊళ్ళో వున్న బావి నీళ్ళు తాకే యోగ్యత లేదు. అందువల్ల, కొందరు అంటరాని ఆడవాళ్ళు రోజూ బోలేడు దూరం నడిచి, ఎక్కడో దూరాన ఉన్న నది నుంచి నీళ్ళు తెచ్చుకునే వారు.

రాజు మారువేషంలో దేశ సంచారం చేస్తూ, రామాయపురం వచ్చి రథంతా

చూచి, గుండె నీరైపోగా గ్రామస్థుల దద్దకు వెళ్ళి, “ఇం చాలా అన్యాయం. సాటి మనుషులు నీళ్ళు లేక ఇబ్బంది పడుతూ వుంటే ఊళ్ళో బావులుండి మీరు వాళ్ళకు నీళ్ళు ఇవ్వరే?” అని అడిగాడు.

“వాళ్ళు అంటరాని వాళ్ళు. మా బావుల్లో నీటిని తాకే అర్హత వాళ్ళకు లేదు ఇది మా నిర్ణయం కాదు. భగవంతుడి నిర్ణయం,” అన్నారు గ్రామస్థులు.

“భగవంతుడి విషయం అటు వుంచండి. ఈ దేశపు రాజుగా నేను చెపుతున్నాను. మీరు వాళ్ళను బావిలో నీరు తీసుకో నివ్వాలిందే!” అంటూ రాజు మారువేషం తొలిగించగానే గ్రామస్థు లాయన కాళ్ళమీద పడి, “ప్రభూ, తమరు ఎవరో తెలియక నిరసనగా మాట్లాడాము. మన్నించండి. అయితే, అంటరాని వాళ్ళను మా బావులను తాకనిచ్చి నీటిని అపవిత్రం చేసుకోలేము. అదే మీరు

రాజశాసనము అనే పక్షంలో, గ్రామస్థులు అందరం ప్రాయోపవేశం చేస్తాం," అన్నారు.

"అంటరానితనాన్ని నమ్ముతుండే మీ వంటి మూర్ఖులు ప్రాయోపవేశం చేసి ప్రాణాలు తీసుకున్నా దేశానికి వాటిల్లే నష్టము ఏమీ ఉండదు. అయినప్పటికీ ఈ దేశపు రాజుగా నే నందరి క్షమాన్ని కోరిన వాణ్ణి కాబట్టి, ఉభయతారకంగా ఉండే ఉపాయం చెపు తాను. అంటరాని వాళ్ళను బావుల్ని తాక నివ్వకండి. మీరే వాళ్ళకు నీళ్ళు తోడి ఇవ్వండి. ఆ విధంగా వాళ్ళకు నీళ్ళ కరువు తీరుతుంది. మీ సదాచారమూ నిలబడు తుంది," అన్నాడు రాజు.

గ్రామస్థు లందరూ వేరే దారి లేక దీనికి అంగీకరించారు.

రాజు తిరిగి రాజధాని చేరుకున్నాక, దాన్నే రాజశాసనం చేశాడు. ఈ శాసనం ఆ దేశపు మంత్రికి నచ్చలేదు.

"ప్రభూ, మీ శాసనము అంటరానితనాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నది. అంటరానితనం నేరం కదా!" అన్నాడు.

"అవును. అంటరానితనం నేరమే! కాని, అది నేరమని అర్థం చేసుకోలేని మూర్ఖులు చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్ళ మనస్సుల్లో మార్పు రావాలి కాని, బలవంతంగా శాసనా లను మూర్ఖులపై రుద్ద లేము. అగ్రకులాల వారు తామెంతో గొప్పవారమని భావిస్తున్నారు. అటువంటి వారిచేత మన శాసనం అంటరాని వారికి సేవ చేయిస్తున్నది. నీళ్ళు తోడివ్వటం సేవాధర్మమే కదా! అందువల్ల, ఈ శాసనం అంటరానితనం పాటించే వారికి శిక్ష అవు తుంది. ఆ శిక్ష నుంచి వారు తప్పించుకో వాలంటే, తాము పాటించే సదాచారం మానాలి," అన్నాడు రాజు.

మంత్రికి విషయం అర్థం కాగానే రాజు తెలివిని మెచ్చుకున్నాడు.

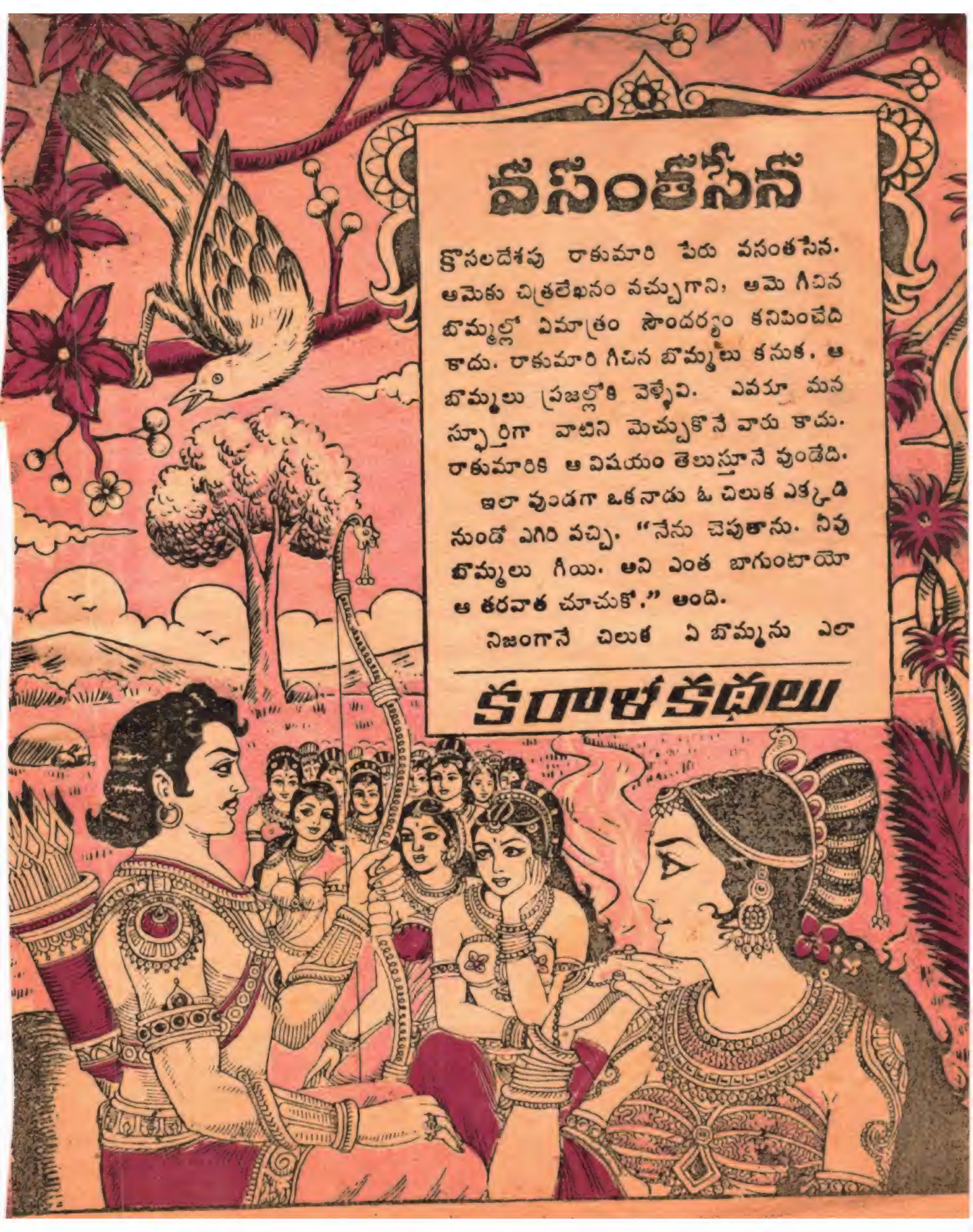
వనసంతసేన

కౌసలదేశపు రాకుమారి పేరు వసంతసేన. ఆమెకు చిత్రలేఖనం వచ్చుగాని, ఆమె గీచిన బొమ్మల్లో ఏమాత్రం సౌందర్యం కనిపించేది కాదు. రాకుమారి గీచిన బొమ్మలు కనుక, ఆ బొమ్మలు ప్రజల్లోకి వెళ్ళేవి. ఎవరూ మనస్ఫూర్తిగా వాటిని మెచ్చుకొనే వారు కాదు. రాకుమారికి ఆ విషయం తెలుస్తూనే వుండేది.

ఇలా వుండగా ఒకనాడు ఓ చిలుక ఎక్కడి నుండో ఎగిరి వచ్చి, “నేను చెప్పకాను. నిపు బొమ్మలు గీయి. అని ఎంత బాగుంటాయో ఆ తరవాత చూచుకో.” అంది.

నిజంగానే చిలుక ఏ బొమ్మను ఎలా

కర్తాళకథలు

గియాలో వివరించి, చెపుతూ వుండేది. చిలుకకు యిన్ని మాటలు రావటం చూచి రాకుమారికి విస్తుపోయేది.

“నాదేముంది? అంతా మా గురువుగారి ప్రసాదం. ఈ చిత్రలేఖనం విద్య అయినది. నేను మాట్లాడే మాటలు అయినవి. నాలాంటి పక్షి చేత యిన్ని మాట్లాడించటం అయిన గొప్ప.” అనేది ఆ చిలుక.

“అయిన ఎవరు? ఎక్కడ వుంటారు?” అని అడిగింది పసంతసేన ఆత్రంగా.

“చెప్పవలసిన రోజున తప్పక చెప్తాను. ముందు నీవు బొమ్మలు గీయి. అవి నలుగురిలో ‘అమోఘం’ అనిపించుకోనవ్,” అంది చిలుక.

రాకుమారి , ఎందరివో రాకుమారుల బొమ్మలు గీచింది. అవి అన్నీ చిలుక చెప్పగా, ఊహించి గీచిన బొమ్మలు. రాకుమారి ఆ బొమ్మలను పొరుగుదేశపు రాకుమారైలకు పంపుతూ వుండేది. బొమ్మల్లో యువకులను చూచి, ప్రతి రాకుమారై పెళ్ళాడితే అలాంటి యువకుడినే పెళ్ళాడాలని అనుకునేది.

వసంతసేనకు చిత్రలేఖనంలో ఎనలేని పేరు ప్రఖ్యాతులొచ్చాయి. ఆమె మాత్రం బొమ్మల్లో రాకుమారుల సౌందర్యానికి మురిసిపోక, చిలుక గురువు ఎవరో, అతడే తన ఆరాధ్య దైవంగా భావిస్తూ వచ్చింది.

రాకుమారి తన గురువును ప్రేమిస్తూందని నమ్మకం కలిగి, అతడెవరో విప్పి చెప్పింది. అతడు గుణశేఖరుడనే ఓ సామాన్య పౌరుడు. నిజానికి అతడికి చిత్రలేఖనం రాదు. (ప్రబంధ సౌందర్యవంతుల వర్ణనలు గుర్తు వుంచుకుని, వాటిని చిలుకకు నేర్పుతూ వచ్చాడు. రాకుమారికి చిత్రలేఖనం వచ్చుగాని, ఊహ శక్తి లేని కారణంగా, ఆమె రానించ లేక పోయింది. చిలుక అందించే ఊహలతో కావ్య నాయకుల బొమ్మలు అనేకం గీయగలిగింది. గుణశేఖరుడికి చిత్రలేఖనం రాదని తెలిసి, రాకుమారి నిరుత్సాహపడినా, అతడి నుండి మనస్సు మరల్చుకోలేదు.

ఎందరో అందగాళ్ళను పట్టాలలో చూపించి, ఓ సామాన్య పౌరుణ్ణి పెళ్ళాడతానంటే రాజు

ఒప్పుకోదని వసంతసేనకు తెలుసు అందుకని మరో కంటివాడికి తెలియకుండా, గుణశేఖరుడికి కోటలో గంటలు కొట్టేవాడి ఉద్యోగం యిప్పించింది. అతడు శ్రద్ధగా పని చేస్తున్నట్టు ఒకటి రెండు సందర్భాలను సృష్టించి, తండ్రి దృష్టిలో పడేలా చేసింది గుణశేఖరుడు గంటలు కొట్టే పదవి నుండి ఖజానాలో కాపలాదారుడి పదవిలోకి వచ్చాడు. యువరాణి చాటుమాటుగా అందించిన చేయూతతో కొన్నాళ్ళకు రాజు అంతరంగిక సలహాదారులలో ఒకడయ్యాడు.

ఇలా వుండగా, రాజు ఓసారి తన కుమార్తె యొక్క చిత్రకళా కౌసల్యత చూడాలనే ఉబలాటంతో, ఆమె లేని సమయంలో ఆమె కళామందిరానికి వెళ్ళాడు.

అక్కడ అనేకమంది అందగాళ్ళ బొమ్మలు గీయబడి వున్నాయి. ఆ బొమ్మలు ఎన్ని వున్నాయో అంత కన్నా ఎక్కువగా గుణశేఖరుడి బొమ్మలు వివిధ భంగిమల్లో గీయబడి వున్నాయి. రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఒకవేళ తన కూతురు అతణ్ణి ప్రేమిస్తూందేమో నన్న అనుమానం పొందాడు.

నేరుగా వసంతసేనను పిలిచి గుణశేఖరుడి బొమ్మలు సంగతి అడిగాడు. వసంతసేన మొదట కంగారు పడ్డా. తమాయించుకుని ఓ సామాన్య అందగాడి బొమ్మలకు, ఊహ చిత్రాలలో కనిపించే ఉందగాళ్ళ బొమ్మలకు

వ్యత్యాసం తెలియజెప్పటం కోసం అతడి బొమ్మలు గీశానని చెప్పింది.

రాజు ఆమె మాటలకు నమ్మినట్టు కనిపించినా, ఒక పరాయి మగాడి బొమ్మలు ఏ పరిచయమూ లేకపోతే, అంత స్పష్టంగా గీయటం కష్టమని భావించాడు. వసంతసేనకు తెలియకుండా గూఢచారులను నియమించాడు. చివరకు గుణశేఖరుడూ, రాకుమార్తె చాటుగా కలుసుకుంటున్నట్టూ, రాకుమార్తె అతణ్ణి గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నట్టూ గూఢచారులు కనిపెట్టి, రాజుకు తెలియ జేశారు. వసంతసేన తన ఊహ చిత్రాలలో గల అందగాళ్ళల్లాంటి వాడిని ఎవరినైనా ప్రేమించి వుంటే ఆశ్చర్యపడే వాడు కాదు

రాజు. లేదా, ఆ గుణశేఖరుడు ఏ ఏరుడో. ఏ రాకుమారుడో అయినా రాజుకి ఆశ్చర్యం కలిగేది కాదు.

ఒక సామాన్యుడై వుండి గుణశేఖరుడు రాకుమారై మనస్సుని ఎలా చూరగొన్నాడో రాజుకి ఎంత యోచించినా అర్థం కాలేదు. రాజు గుణశేఖరుడి బొమ్మలన్నీ తెప్పించి వివిధ దేశపు రాకుమారైలకు పంపాడు. వసంతసేన వాటిని పంపినట్టు చెప్పించాడు.

ఎందరో అందగాళ్ళను సృష్టించిన వసంత సేన, అంత అందపహినమైన బొమ్మను గీచి పంపినందుకు ఆశ్చర్యపడుతూ, “వాడు అందగాడా? ఇది నీవు గీయవలసిన బొమ్మా?” అంటూ వసంతసేనకు కబుర్లు అందాయి.

ఇలా వుండగా వసంతసేన గీచిన బొమ్మల్లో అచ్చంగా ఓ బొమ్మను పోలిన రాకుమారుడు ఆ రాజ్యానికి రావటం జరిగింది. అతడు రాకుమారిని కలుసుకుని మాట్లాడేందుకు అనుమతి పొంది. ఆమెను కలుసుకున్నాడు. చిలుక చెప్పినవన్నీ ఉపలే. కనుక, ఊహల్లో మనుషులు నిజంగా వుండరని వసంతసేన భావిస్తూ వచ్చింది. అందుకే తన చిత్రపటాల్లో అందగాళ్ళను చూచి, ఆమె మైమరచి పోలేదు. కాని, నిజంగా అలాంటి అందగాడే తారసపడే సరికి, ఆమె నిర్భాంత పోయింది.

ఏమైనా అతడు పరాయివాడు కనుక, రాకుమారి గంభీరతను తెచ్చుకుని, “నన్ను దేనికి కలుసుకోవటం?” అని అడిగింది.

“ఇది వరకు మనం ఎప్పుడూ కలుసుకో లేదు. నన్ను చూడకుండా నా బొమ్మ గీయ గలగటం నాకాశ్చర్యంగా వుంది. నా పటాన్ని మీరు అన్నీ దేశాల రాకుమారైలకూ పంపారు. ఇప్పుడు వాళ్ళంతా నా గురించి తెలుసుకుని, నన్ను వివాహమాడేందుకు తెందర పడు తున్నారు. నాకు మాత్రం నన్ను ఊహల్లో ఊహించిన యువతినే పెళ్ళాడాలని వుంది. అటు తిరిగి నిలబడటంగాక, ఒక్కసారి నా వంక చూడండి. మీ ఊహచిత్రానికి నేను కొంచెం భిన్నంగా వున్నా నన్ను తిరస్కరించ వచ్చు.” అన్నాడు.

వసంతసేన అతడిని తిరిగి చూచేందుకు

సాహసించలేక పోయింది. నిజానికి తాను గీచిన అన్ని చిత్రాలలోకి, అతడి బొమ్మే తనని ఎక్కువ ఆకర్షించింది. అంతటి అందగాడు వుంటాడా అని ఎన్ని సార్లు అనుకుని, అంతటి అందాన్ని ఊహించి చెప్పగలిగిన చిలుక గురువుని ప్రేమించింది. ఇప్పుడు వాస్తవంగా ఆ అందగాడే వచ్చి, 'నన్ను చూడు' అని పిలుస్తూంటే, అమెకి మతి పోయింది.

గుణశేఖరుడు చిలుకకి చెప్పిన మాటలన్నీ గ్రంథాలలోని వనాదు. ఒక ముక్క తప్పకుండా, గ్రంథాలలో మనిషి ఎలా వస్తాడు?"

రాకుమారికి ఏమి చేయటానికి తోచక, "నేను మిమ్మల్ని చూడవలసిందేమీ లేదు మా తండ్రి అంతరంగిక సలహాదారుల్లో గుణశేఖరుడనే ఆయన వున్నారు. ఆయన్ని వెళ్ళి కలవండి," అన్నది.

"గుణశేఖరుడంటే, నా రాజ్యంలో నా దగ్గర సేవకుడుగా పనిచేసిన వాడెకడు యీ రాజ్యానికి వచ్చాడు. వాడు కాదు గదా!" అన్నాడు రాకుమారుడు ఆశ్చర్యంగా.

అనవాళ్ళు అన్న చెప్పగా ఆ గుణశేఖరుడే యీ గుణశేఖరుడిని అర్థము అయింది. రాకుమారికి పిడుగు పడినట్టయింది. అమె మరి కొంత సేపు పటంలో రాకుమారుడితో మాట్లాడేసరికి ఎన్నో విషయాలు అర్థము అయ్యాయి. ఈ రాకుమారుడే వసంతసేనమ ఓసారి అడవికి వేటకు వచ్చినప్పుడు చూశాడట.

అమెను ప్రేమించాడు. అమె చిత్రలేఖనంపై ముక్కువ వుండి, రావించలేక తికమక పడుతున్నట్టు విన్నాడు. తన దగ్గర సేవకుడిగా పనిజేస్తున్న గుణశేఖరుడనే వాడి దగ్గర ఓ మాట్లాడే చిలుక వుంది. దానికి తన కన్నా తక్కువ అందాలతో అనేకమంది రాకుమారుల అందచందాలు నూరి పోసి, ఆఖరున తన అందం గురించి నూరి పోయటం జరిగింది. చిలుక యజమానిగా, చిలుకకు మాటలు నేర్పిన వాడుగా ఆ చిలుకతో గుణశేఖరుడు కోసల దేశానికి పంపడ్డాడు.

కానీ, వాడు వంచనకు దిగి, తానే రాకుమారి ప్రయుడుగా మారాడు. ఇంత తెలికాక, రాకుమారి మనసు భగభగ లాడింది.

“నన్ను చూచి మనస్సు పడగానే మీరు మా తండ్రిని కల్సుకుని వుంటే మన వివాహం జరిగేది. అలాగాక, నా బలహీనత ఏమిటో తెలుసుకుని, ఆ బలహీనతపై దెబ్బకొట్టి నన్ను చేజిక్కించుకోవాలనుకున్నారు. ఇప్పుడు మీ సేవకుడే మిమ్మల్ని దెబ్బ కొట్టాడు. ఇప్పుడు అతిడు నా ప్రేయుడు. మా తండ్రి మా వివాహానికి ఒప్పు కోపోవచ్చు. బలవంతంగా మా తండ్రి మీకు అంటగట్టే పక్షంలో, నేను మీ భార్యను అవుతానేమో తెలియదు. మా తండ్రిని కలుసుకుని ప్రయోజనం వుంటుందేమో చూడండి,” అంది పసంతసేన.

ఆమె సలహాపై పొరుగుదేశపు రాకుమారుడు మహారాజుని కలిశాడు. జరిగినది అంతా

ఆయనకి వివరించి చెప్పాడు. మహారాజు వెంటనే గుణశేఖరుడిని పిలిపించి, అతడా రాకుమారుడి సేవకుడని రూఢి చేసుకున్నాడు. ఆరు నెలలు పాటు తమకు అతిథిగా వుండే పక్షంలో, తన నిర్ణయం తెలుపుతానని రాజు పొరుగుదేశపు రాకుమారుణ్ణి అభ్యర్థించాడు.

తాను ప్రేమించిన యువతి వున్న చోట ఆరు నెలలు వుండటానికి, ఆ రాకుమారుడు ఎంతగానో సంతోషించాడు. ఆరు నెలలూ ఆ రాకుమారుడికి సకల వైభోగాలతో మర్యాదలు జరపబడ్డాయి. రాకుమారుడు ఇంకేమీ ఆలోచించ లేదు. ఆరు నెలలూ గడిపాడు.

ఓ రోజున రాజు రాకుమారుడిని తన దగ్గరకు పిలిపించున్నాడు. గుణశేఖరుడు కూడా అప్పుడు అక్కడే వున్నాడు.

అతణ్ణి చూచి ఆశ్చర్యపడి, “ఇంకా ఏణ్ణి చంపలేదూ?” అని అడిగాడు రాకుమారుడు.

“లేదు. చంపితే, కేవలం మా అమ్మాయిని ప్రేమించాడన్న నెపంతో చంపనట్టవుతుంది. కనుక ఆ చంపే అవకాశం మీకే యిస్తున్నాం,” అంటూ ఇద్దరికీ చెరో కత్తి అందించి, “మీలో ఎవరు గెలిస్తే వారు రెండో వారిని చంపేయవచ్చు,” అన్నాడు రాజు.

రాకుమారుడు నవ్వుకున్నాడు. గుణశేఖరుడిని రాజు పరోక్షంగా ఏ రకంగా చంపదలచిందీ అతడికి అర్థమయింది. ఇద్దరి కత్తులు కలిశాయి. ఇవి వరకు కత్తి పట్టటమే

చేతగాని గుణశేఖరుడిని మొదటి వేటకే రాకుమారుడు నరికివేయగల ననుకున్నాడు. కాని అలా జరగలేదు. గుణశేఖరుడు కత్తి యుద్ధంలో నైపుణ్యం సంపాదించినట్టు కనిపించాడు. ఇద్దరి మధ్య ఘోరమైన యుద్ధం జరిగింది. ఈ ఆరు నెలలూ గుణశేఖరుడు నేర్చుకునేందుకు కత్తి పట్టి వుండటము — దమ్ము పట్టటంలో, కత్తిని చలాకీగా తిప్పటంలో రాకుమారుడికన్నా పైచెయ్యి అయింది. ఆరు నెలలుగా కత్తి పట్టక, సుఖభోగల్లో వున్న రాకుమారుడు చివరకు చిత్తుగా గుణశేఖరుడి చేతిలో ఓడిపోయాడు.

గుణశేఖరుడు అతన్ని దయతలచి పదిరి వేశాడు. రాకుమారుడు అవమాన భారంతో వెళ్ళి పోయాడు. రాకుమారికి, గుణశేఖరుడికి వివాహం జరిగింది.

కర్రాళుడు ఇంత వరకే వివరంగా ఈ కథ చెప్పి, “రాజు గుణశేఖరుడిని ఎందుకు క్షమించినట్టు? ఆరు నెలలూ కొత్తగా అతడికి కత్తి యుద్ధం ఎందుకు నేర్పించినట్టు? రాకుమారి ఆ రాకుమారుణ్ణి తిండి దగ్గరకు పంపటంలో గల అర్థం ఏమిటి? ఓ సవిత్వక మహారాజా! ఏటన్నిటికీ నీవు సమాధానాలు చెప్పగలిగి నవ్వుడే నీ మనుగుడ. లేదా....” అని, ఏదో అనబోయేంతలో, సవిత్వకుడు అందుకుని యీ రకంగా జవాబు చెప్పాడు.

“ప్రి ఒక్కసారి మనస్సు అర్పించగలడు.

తాను మెచ్చినవాడు పరులకు సేవకుడు కావచ్చు. వంచకుడు కావచ్చు. తనకి ప్రేయుడు. ఆ రకంగా రాకుమారి గుణ శేఖరుడినే తన భర్తగా నిశ్చయించుకుంది. తన గూఢచారుల వల్ల గుణశేఖరుడూ, తన కూతురూ ప్రేమించుకున్నారని తెలుసుకున్న రాజు, ఏదైనా చేసేవాడైతే, వెంటనే గుణ శేఖరుడిని చంపించే వాడు. ఒక్కగా నొక్క కూతురు కోరిక తీర్చటమే రాజు ధ్యేయం కనుక. ముందు మనస్తాప పడ్డా, చివరకు గుణశేఖరుడే తన అల్లుడు అని నిశ్చయించు కున్నాడు. మానసికంగా రాకుమార్తె, రాజు కూడా గుణశేఖరుడు తమవాడని అనుకుంటూ వుండగా, పొరుగు దేశపు రాకుమారుడు

వచ్చాడు. గుణశేఖరుడి గురించి అసలు వివరాలు తెలికాయి. అట్టి చంపి, రాకుమార్తెను పొరుగుదేశపు రాకుమారుడికి అంటగట్టవచ్చు. మోజు తీరాక, ఏదో నాడతడు, 'నీవు నా సేవకుడిని ప్రేమించిన హీనురాలువు,' అని నిరసించ వచ్చు. అది కాదని రాజు గుణశేఖరుడికే తన కూతురిని యివ్వ నిశ్చయించుకున్నానని చెప్పి, పొరుగుదేశపు రాకుమారిని వంపివేసే పక్షంలో, ఆ రాకుమారుడు, 'నా భటుడిని పెళ్ళాడిన రాకుమారి,' అని ద్రుష్టచారం చేయవచ్చు. అందుకని రాజు ఆరు నెలలు వ్యవధి అడిగి, గుణశేఖరుడికి కత్తి యుద్ధం నేర్పించాడు. ఆరు నెలలు తర్వాత, రాకుమారుడితో కత్తి యుద్ధం చేయవలసి వుంటుందనీ, అతడు చేసిన వంచనకు బదులుగా రాకుమారుడిని గెలిస్తేనే మనుగడనీ, లేని పక్షంలో రాకుమారుడి చేతిలో చావ వలసి వుంటుందనీ చెప్పాడు రాజు. భయంతో

రాత్రులూ పగలూ నిద్రపోకుండా పట్టుదలతో గుణశేఖరుడు కత్తియుద్ధం నేర్చుకున్నాడు. చివరకు అతడు గెలవటం జరిగింది. అతడు గెలిచే పక్షంలో రాకుమారుణ్ణి చంపవద్దని రాజు ముందుగానే గుణశేఖరుడికి చెప్పాడు. అలా చేయటం వల్ల, ఒక భటుడిగా గుణశేఖరుడు ప్రారంభమై, పొరుగుదేశపు రాజు అంతరంగిక సలహాదారుడి హోదా వరకు పెరిగాడనీ, అంతేగాక కత్తి యుద్ధంలో ఒకప్పుడు తన యజమానిని మించిన ఏరుడన్న పేరు పొంద కలిగాడు. అటువంటి పేరు ప్రఖ్యాతులు తెచ్చి, ఆ తర్వాత గుణశేఖరుణ్ణి తన అల్లుడిగా చేసుకున్నాడు రాజు."

సరియైన సమాధానం రావటంతో సవిత్తుకుడి కెదురుగా వున్న యువతిపై కరాళుడి ప్రభావం నశించి, ఆ కన్య చిరుతపులిగా మారి అడవిలోకి భయంతో పరుగు తీసి, ఒక పెద్ద చెట్టు ఎక్కి కూర్చుంది.

చిన్నది చిట్టిలోకానికి

తొందరగా చూడండి

ఇక్కడ స్పెక్టర్
వుండాలి.
మీ చేతికి వచ్చిందా?

మూరుకట్టు
పాచం చెప్పిన
47 పాట

రామాపురం అనే గ్రామంలో కృష్ణశర్మ అనే సద్బ్రాహ్మణుడు వుండే వాడు. అతడు సకల విద్యాపారంగతుడు తనకు వచ్చిన విద్యను ఉచితంగా అందరికీ నేర్పే వాడు. వివాహాది శుభ కార్యాలకు శుభముహూర్తాలు నిర్ణయించటంలోనూ కూడా అతడికి అఖండ ప్రజ్ఞ ఉన్నది.

కృష్ణశర్మ యింటిలో ఎప్పుడూ పది మంది విద్యార్థులు వేదాధ్యయనం చేస్తూ వుండే వారు. జనంలో అతడి ఇల్లు ఎప్పుడూ కళకళలాడుతూండేది.

దేహి అని ఎవరినీ యాచించక పోవటం వల్ల, కృష్ణశర్మ డబ్బుకు చాలా యిబ్బంది పడేవాడు. శిష్యులకు, తన యింటికి వచ్చిన వారికి కూడా

రాజు-ధర్మ దేవత

అతడు శక్తి కొలదీ అతిథి మర్యాదలు చేసే వాడు.

సంపాదన లేదు సరిగదా ఖర్చులు పెరుగుతూండటం వల్ల కృష్ణశర్మకు తలదండ్రులు ఇచ్చిన ఆస్తి కూడా హరించుకొని పోసాగింది.

ఇప్పుడు అతడికి పెళ్ళిడుకి ఎదిగిన కూతురు వుంది. విద్యాభ్యాసం చేస్తున్న ఇద్దరు మగపిల్లలు వున్నారు.

కృష్ణశర్మ భార్య గుణవతికి తన పిల్లల భవిష్యత్తు గురించి బెంగ పట్టు కుంది. అయినా భర్త మనసు నొప్పించ కూడదని అమె ఏమి అనేది కాదు.

ఇలా ఉండగా, ఒక రోజున కృష్ణ శర్మ కూతురిని చూచుకునేందుకు పెళ్ళివారొచ్చారు. వారికి పిల్లనచ్చింది. అప్పటి కప్పుడు జాతకాలు పరిశీలించగా ఒక సంవత్సరకాలం వరకూ శుభ ముహూర్తం లేదని తేలింది. అప్పుడే పెళ్ళి జరిపించమని చెప్పి పెళ్ళివారు

వెళ్ళి పోయారు.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక గుణవతి దిగులుగా, “సంవత్సరం తర్వాత ఈ పెళ్ళి ఎలా జేస్తాం? పెళ్ళంటే చాలా ఖర్చవుతుంది కదా!” అంది.

అందుకు కృష్ణశర్మ, “ఆ దిగులు నాకూ ఉంది. అన్నింటికీ ఆ భగవంతుడే ఉన్నాడు,” అన్నాడు.

“హోరు గాలిలో దీపం పెట్టి, దేవుడా నీదే భారమంటే ఏమి ప్రయోజనం? మీరు నేరు విడిచి ఎవరిని అడిగినా కనకవర్తం కురుస్తుంది,” అన్నది గుణవతి.

మే
బొమ్మల సంభాషణ
ఫలికాలు-1

పాస్తుమాన్ : నేటి నుంచి నాకు చెడ్డ రోజులు మొదలవుతాయని ఎంత భచ్చితంగా చెప్పావయ్యా! అలిగి పుట్టింట్లో సంవత్సరం నుంచి మాకాం వేసిన మా అవిడ ఈరోజే వస్తూన్నానని వుత్తరం వ్రాసింది

జ్యోతిష్కుడు : చిలుక జోన్యం అంటే ఏమనుకున్నావు మరి!

—యన్. హరికిషార్, తిరుపతి

“నేరు విడిచి అడిగితే అది యాచన అవుతుంది. అడగకుండా యిచ్చినదే ప్రతిఫల మవుతుంది. మన పెరట్లో వృక్షాలు చూడు. చిన్నతనంలో వాటికి నీరు పోసి పెంచాము. ఇప్పుడవి అడిక్కుండానే రుచికరమయిన ఫలాలు నిస్తున్నాయి.” అన్నాడు కృష్ణశర్మ.

“వాటివల్లనే మనకు రోజులు కాస్త

గడుస్తున్నాయి. మీరు చెప్పినది నిజం. పెరట్లో భాళి స్థలం వున్నది. మరి కాసిని ఫలవృక్షాలైనా నాటండి,” అన్నది గుణపతి ఉక్రోషంగా.

అమె అ మాటలు ఉక్రోషంగా అన్నప్పటికీ, కృష్ణశర్మ నిజంగానే గునపం తీసుకుని పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. ఒక చోట అతడు తవ్వేసరికి, అడుగు నేలలో ఖంగుమన్న శబ్దం అయింది మరికాస్త తవ్వి చూడగా, పురాతన

మే
బొమ్మల సంభాషణ
ఫలికాలు-2

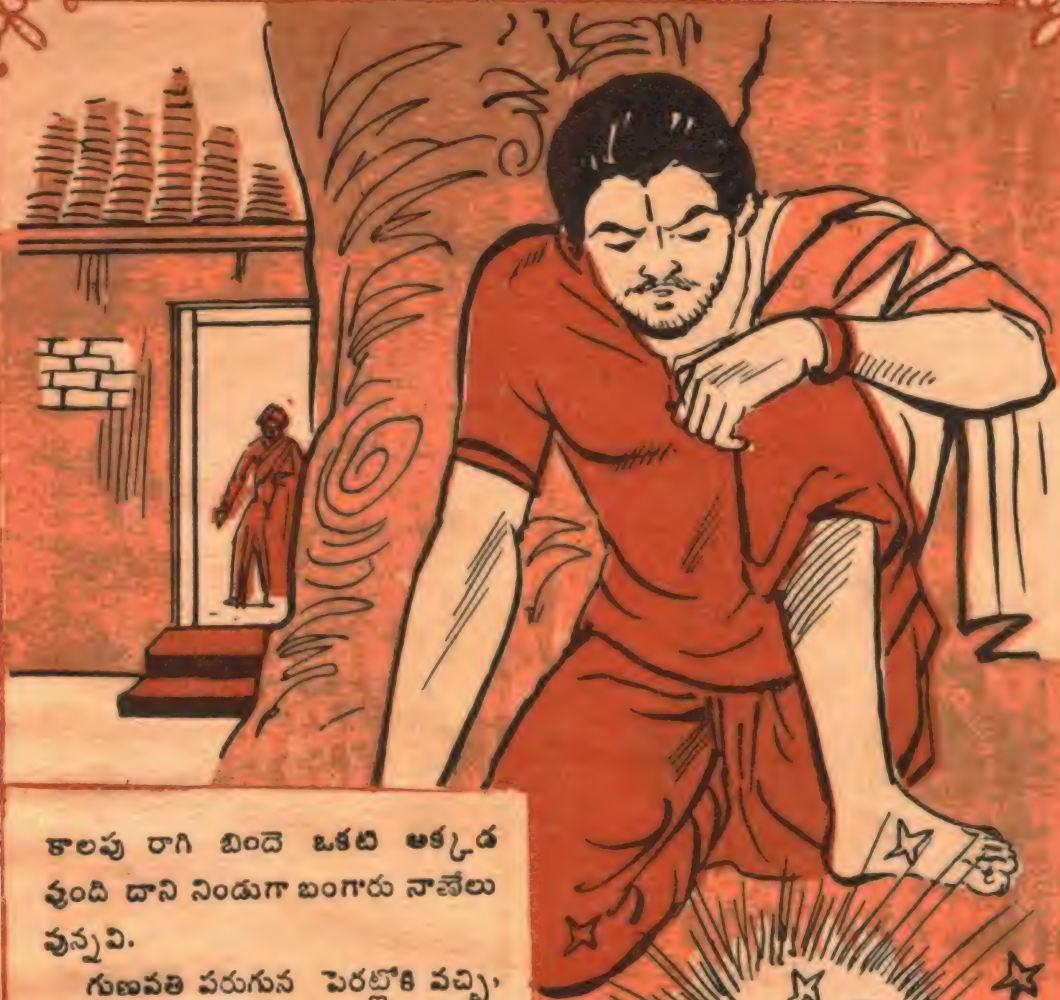

పాస్తుమాన్ : పిచ్చికుక్క వెంటపడింది. దాన్ని తప్పించుకోవటానికి మార్గం ఏదో త్వరగా చెప్పవయ్యా?

జ్యోతిష్కుడు : ఓ అర్థ రూపాయి ఇచ్చి అయిదు నిమిషాలు అగితే, చిలుక నడిగి చెప్తాను.

—టి. యం. ఇందిరాప్రియాంక, రాయదుర్గ

కాలపు రాగి బిందె ఒకటి అక్కడ వుండి దాని నిండుగా బంగారు నాణేలు వున్నవి.

గుణవతి పరుగున పెరల్లోకి వచ్చి, “ధర్మదేవత మనసు కరుణించింది. మన కష్టాలు అన్నీ ఈనాటితో తీరి పోయాయి.” అన్నది సంతోషంగా.

అందుకు కృష్ణశర్మ నవ్వి, “ఇంత కాలం నేను సయమం తప్ప కుండా జీవించాను. నీతినే నమ్ముకుని బ్రతికాను. భూమిలో ఉండే నిధి నిక్షేపాలు మనవి కావు రాజు చెందుతాయి. దీనిని రాజు కప్పగించటమే బాధ్యత,” అని భార్య ఎంత చెపుతున్నా వినక, ఆ బిందెను తీసుకువి వెళ్ళి, ఆ దేశపు రాజు కూర సేనుడికి ఇచ్చాడు.

shalom

రాజు అతణ్ణ మెచ్చుకుని పంపే
కాడు.

“కనీసం మీ న్యాయబుద్ధికి మెచ్చు
కుని మంచి బహుమతి నైనా యివ్వ
లేదు ఆ రాజు,” అంటూ కిరిగి వచ్చిన
భర్తను చూచి బాధ పడింది గుణవతి.
మంచి పొరుడిగా నా బాధ్యత నిర్వ
హించాను. బాధ్యతకు ప్రతిఫలాన్ని

సుబ్రాహ్మణ్య : అదేమిటోయ్,
శేఖర్? ఎప్పుడు చూచినా పుస్త
కాల అంగడిలోనే వుంటావు.
మరి కాలేజీకి వెళ్ళి ఎప్పుడు
చదువుతావు?

శేఖర్ : అయ్యా, నేను
చదువుకోటానికే సదా పుస్తకాల
అంగడిలో ఉండేది!

—గోపీకృష్ణ
నెల్లూరు

మే

బొమ్మల సంభాషణ

ఫలికాలు- 3

పోస్టుమాన్ : నేను ఈ
విధికి కొత్తగా వచ్చిన పోస్టు
మాన్ నీ. ఈ ఉత్తరంలోని
చిరునామా దొరక్క చస్తు
న్నాను. కాస్త, నీ చిలుకను
అయినా అడిగి చెప్పి పుణ్యం
కట్టుకోరాదా?

జ్యోతిమ్మడు : ఉండ
వయ్యా నీవొక సోదీ! నిన్నటి
నుండి జ్వరంతో వున్న ఈ
చిలుక అన్నీ తప్పు జోస్యాలే
చెప్పి ప్రాద్దుటి నుంచి నా తం
వాచిపోయేటట్లు చాలా మంది
చేత తిట్టించింది. దానితో తలకి
గుడ్డ చుట్టుకొని కూర్చున్నా
బోవో కాక ఎదుస్తూ....

—అన్నం వెంకటేశ్వరరావు,
నర్సరావుపేట

అశించటం మంచి పొరుడి లక్షణం

కాదు," అంటూ భార్యను మందలించాడు కృష్ణశర్మ.

మరుసటి ఉదయం ఒక మామిడి మొక్కను తాను తినిన గోతిలో నాటాలని కృష్ణశర్మ అనుకుని వెళ్ళే సరికి, అతడికి అందులో చిత్రంగా మరో రాగి బిందె కనపడింది. అందులోనూ నిండుగా బంగారు నాణేలు వున్నాయి.

జరిగిన అద్భుతానికి ఆశ్చర్యపడి నవ్వుటికి, కృష్ణశర్మ మళ్ళీ ఆ బిందెను కూడా రాజుకే తిసుకుని వెళ్ళి అచ్చాడు.

అలా ఒక మాసం రోజుల పాటు కొనసాగింది.

రోజూ తనకో రాగి బిందెడు బంగారు నాణేలు తెచ్చిస్తున్న కృష్ణశర్మ మీద రాజుకు అసక్తి కలిగింది. ఒకే యింటి

రాజు : ఇంత అవ్వరాత్రి
వేళ బయలుదేరావు, ఎక్కడి
కోయి, బైరాగి?

బైరాగి : అత్మహత్య చేసు
కోవటానికి, రాజు!

రాజు : చేతిలో ఆ బ్యాటరీ
లైట్ ఎందుకూ?

బైరాగి : దారిలో పాములు
వుండి తెలియకుండా కాటేస్తే
ఎలా? అందుకని....

— ఋషిశ్రీ,
కమ్మపాళెం

పెరట్లో అన్ని బిందెలు దొరకటము
విచిత్రంగా తోచి, అంత వరకూ కృష్ణ
శర్మ తెచ్చిన బంగారు కాసులు ఎన్ని
వున్నాయో లెక్క చూడమని కోకాధి
పతికి చెప్పాడు రాజు.

కోకాధిపతి వెళ్ళి చూచేసరికి, కోకా
గారంలో ఎంత వెతికినా ఒక్క రాగి
బిందె కూడా లేదు. అతడు గుండె

బాదుకుంటూ వెళ్ళి రాజుకు ఆ విష
యము చెప్పాడు. రాజు కూడా దీనికి
ఎంతో ఆశ్చర్యపడి, అసలు విషయం

పరిశోధించాలని అనుకున్నాడు.

కాసేపటికి ఎప్పటిలాగే, కృష్ణశర్మ
రాగి బిందెను తీసుకుని రాజును చూడ

వచ్చాడు. రాజు ఆ బిందెను తానే
స్వయంగా దాచటమే కాక, బిందె మీద
తన పేరు కూడా వ్రాశాడు. కాని,

మే
బొమ్మల సంభాషణ

ఫలికాలు - 4

ప్రాస్తుమాన్ : నీ పేరుగల
ఉత్తరాలు చాలా వచ్చాయి.
రామనాథం! ఇందులో నీ
ఉత్తరం ఏదో తెలియటం లేదు
నాకు.

రామనాథం : వాటిని ఇలా
వడేయ! మా చిలుక ముందు
పెడుతాను. అది ఏ ఉత్తరం
తీసే అదే తీసుకుంటాను నేను.
— ఇట్లా లక్ష్మి శ్రీనివాసరామం,
ధవళేశ్వరం

మర్నాటి కల్లా ఆ బిందె మాయ
మయింది. కృష్ణశర్మ ఎప్పటి లాగా
మరునాడు మరో బిందె తీసుకుని
వచ్చాడు.

కూరసేనుడా బిందెను పరిశీలించి
చూడగా దానిపై స్వహస్తాలతో వ్రాసిన
తన పేరు కనపడింది. అప్పుడు రాజుకు

కలిగిన ఆగ్రహం ఇంతా అంతా కాదు.

తక్షణం కృష్ణశర్మపై చోర నేరం అభియోగించి, కారాగారంలో పడవేయించాడు.

రాజుకు తనపై ఆగ్రహం ఎందుకు కలిగిందో, తను చేసిన నేరమేమిటో కూడా తెలియని కృష్ణశర్మ విచారంగా కారాగారంలో ఉండగా, కాసేపటికి ఒక భటుడు అరిచి వద్దకు వచ్చి, "అయ్యా, జరిగిన పొరపాటుకు రాజు గారు ఎంతో విచారించారు తమరిని ఇంటికి వెళ్ళి పోవచ్చునని చెప్పాయి." అంటూ తలుపులు తెరిచాడు.

'రాజుల మనసులు చిత్రమైనవి' అని అనుకుంటూ కృష్ణశర్మ ఇంటికి వెళ్ళి పోయాడు. అయితే జరిగినదేమీ తన భార్యకు చెప్పలేదు

గుణవతి మాత్రం, "ఇలా ఎంత కాలమని ప్రతి రోజూ రాజదర్శనానికి వెళితారు? ఇందువల్ల, మీ శిష్యులకు విద్యాదానం కూడా అగి పోయింది," అన్నది.

"అంతా అభగవంతుడి నిర్ణయం," అని ఊరుకున్నాడు కృష్ణశర్మ.

మర్నాడు అతడికి తన పెరటి గోతిలో మరో రాగి బిందె కనబడింది. కృష్ణశర్మ తటపటాయించ కుండా దానిని కూడా తీసుకుని రాజదర్శనానికి వెళ్ళాడు.

కూరసేనుడు కృష్ణశర్మను చూచి ఆశ్చర్యపడి, "నిన్న నిన్ను కారాగారంలో పడవేయించాను కదా? ఈ బిందె నీకు కారాగారంలో దొరికిందా?" అన్నాడు కృష్ణశర్మ.

“మొందు తమరు నన్ను కారా
గారంలో పడవేయించారు. తర్వాత
దయతో మనసు మార్చుకుని నన్ను
విడిపించారు,” అంటూ జరిగినది
చెప్పాడు కృష్ణశర్మ.

అప్పుడు రాజుకు తన భటుల మీద
అనుమానం వచ్చింది. రోజుకో బందెడు
బంగారు కాసులు రాజుకే యివ్వగల
కృష్ణశర్మ భటులకు కూడా ఎంత
బంగారమైనా కానుకగా యివ్వగలడు.
అందుకు ఆశపడి ఏ భటుడో అతణ్ణి
విడిపించి ఉంటాడు.

“నిన్ను విడిపించిన భటుడిని గుర్తు
పట్టి చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు రాజు.

కృష్ణశర్మకు వారిలో తనను విడి
పించిన భటుడు కనపడలేదు. ఆ
విషయం శూరసేనుడికి చెప్పాడు.

“నీవు నిజం చెప్పటం లేదు. వీరిలో
నిన్ను విడిపించిన వారెవరో చెప్పు,”
అన్నాడు శూరసేనుడు కోపంగా.

కృష్ణశర్మ తాను నిజమే చెపుతున్నా
నని ఎంత మొత్తుకున్నా రాజు వినలేదు.

చివరికి రాజు, “నిజం చెప్పకపోతే
నీకు శిరచ్ఛేదమే తగిన శిక్ష!”
అన్నాడు.

అయినప్పటికీ కృష్ణశర్మ తనకు
ఏమీ తెలియదనే అన్నాడు.

రాజు అప్పటికి అప్పుడు ఇద్దరు
భటులను రావించి, కృష్ణశర్మను
అరణ్య మధ్యలోకి తీసుకుని వెళ్ళి
శిరచ్ఛేదం కావించమని చెప్పాడు.

శూరసేనుడి మంత్రి సుబుద్ధి చాలా

మే
బొమ్మల సంభాషణ

ఫలితాలు-5

పోసుమాన్ : అయ్యా, ఈ
కార్డు మీద చిరునామా లేదు.
మీ చిరుకతో ఆ చిరునామా
తెలుసుకొని చెప్పితే, మీకు
ఎంతో పుణ్యం వస్తుంది.

బ్యోతిమ్మడు : ఓ అర్థ
రూపాయి అవుతుంది మరి!
పుణ్యం అంటావా అది సంపా
దించి ఏం చేసుకోనూ?

— హెచ్. ఆర్. ఎల్. శాస్త్రి,
కొచ్చూరు

కాలంగా ఈ వ్యవహారం కనిపెడుతూనే
ఉన్నాడు.

అతడు రాజుతో, “ప్రభూ, తమకు
బ్రాహ్మహత్యాపాతకము చుట్టుకుం
టుంది. శిక్ష విషయంలో మరొక్క
సారి ఆలోచించండి.” అన్నాడు.

“విద్య నేర్చిన వాడు బ్రాహ్మణుడు
కాని, నేరస్థుడు బ్రాహ్మణుడు కాదు.
నేరస్థులను శిక్షించటం రాజధర్మం.

ఈ విషయంలో మీరు జోక్యం చేసు
కొనవద్దు,” అని మంత్రిని మందలించి
దాడు రాజు.

“ఇంత వరకూ జరిగిన దాన్ని బట్టి
చూడగా, ఈ బ్రాహ్మణుడు ఈ శిక్షను
కూడా తప్పించు కొనగలడని నాకు
తోస్తున్నది,” అన్నాడు సుబుద్ధి.

“అది అసంభవం,” అన్నాడు శూర
సేనుడు నమ్మకంగా.

అయితే, మరుసటి దినం కృష్ణ
శర్మ యథా ప్రకారం మరో రాగి
బిందెను మోసుకుని, రాజదర్శనానికి

వచ్చాడు. దానిపై శూరసేనుడు స్వహ
స్తాలతో వ్రాసిన పేరున్నది.

“మళ్ళీ ఎలా వచ్చావు?” అన్నాడు
శూరసేనుడు అశ్చర్యంగా.

“ప్రభూ, తమరు నన్ను పరీక్షిస్తు
న్నారు. నిన్న మేము సగం దారిలో
ఉండగా, తమరు పంపిన దూత రాజు
శాసనంతో వచ్చి నన్ను విడిపించి వెళ్లి
పోయాడు,” అన్నాడు కృష్ణశర్మ.

“ఎవడు ఆ దూత?” అన్నాడు శూరసేనుడు.

కృష్ణశర్మ ఆ దూత ఎవరో చూచి గుర్తు పట్టలేక పోయాడు.

రాజు కృష్ణశర్మను చంపటానికి నియోగించిన భటుల కోసం కబురంప బోగా, “ప్రభూ, వారం దినాలు సెలవు తీసుకోమని నిన్న తమరు వారిని రాజ శాసనం ద్వారా ఆదేశించారు. వారు తమ తమ గ్రామాలకు వెళ్ళి పోయారు.” అన్నాడు కృష్ణశర్మ.

శూరసేనుడు కోపంగా, “నిన్న ఒక మాయావివి. నిన్ను నేనే స్వయంగా హతమార్చగలను,” అని కత్తి.దూయ బోగా, మంత్రి సుబుద్ధి వారించి, “ప్రభూ, అతడిని ధర్మదేవత కాపాడు తున్నదని నా అనుమానం. తమరు ఆవేశపడక, విషయాన్ని కూలంక పంగా చర్చించ వలసి ఉన్నది,” అన్నాడు.

కృష్ణశర్మ తిరిగి వస్తాడన్న విషయం ముందుగానే ఊహించిన సుబుద్ధి బుద్ధి చాతుర్యాన్ని గౌరవించి, కృష్ణశర్మను ఏకాంతానికి పిలిచి, సుబుద్ధి సమక్షంలో

ashlam

నిగ్రహంగా విషయాన్ని చర్చించాడు
శూరసేనుడు. అప్పుడు రాజుకు కృష్ణ
శర్మ స్వీయ వృత్తాంతం తెలిసింది.

“నీవు చెవుతున్నది నమ్మ తగ్గదిగా
లేదు.” అన్నాడు రాజు.

“ప్రభూ, అతడి గురించి నేను ఆరా
తీశాను. అతడు నిజమే చెవు
తున్నాడు,” అన్నాడు సుబుద్ధి.

“అతడి గురించి నీవు ఎందుకు ఆరా
తీశావు?” అన్నాడు శూరసేనుడు.

“ప్రభూ, తమరే నిదానంగా అలోచిం
చండి. ఒక పేద బ్రాహ్మణుడు ప్రతి
దినం మీకు బంగారు కాసులు తెచ్చి
యిస్తున్నాడు. మీరు తన మీద నేరా
రోపణ చేసినా, అతడు చలించ లేదు.
మీరు శిరచ్ఛేదం చేస్తానని బెదిరించినా,
విదో ఒక భటుణ్ణి చూపించి, తన
ప్రాణాలు రక్షించుకోవాలని తలచని
నిజాయితీపరుడు. ఇతడిని ధర్మదేవతే
కాపాడుతున్న దన్న నమ్మకం కలిగి
నేను విషయం ఆరా తీశాను,” అన్నాడు
సుబుద్ధి.

“అయితే, ఇతడు రోజూ నాకు
బిందె తెచ్చి ఇవ్వటం ఎందుకు? అవి
మాయం కావటం ఎందుకు?” అన్నాడు
శూరసేనుడు.

“ప్రభూ, నిధి నిక్షేపాలను రాజు
ధనంగా భావించి, కృష్ణశర్మ మీకు
తెచ్చిస్తున్నాడు. కాని, రాగి బిందెలోని
బంగారు కాసులు నిధినిక్షేపం కాదు.
ధర్మదేవత అతడికి ఇచ్చిన బహుమతి.
అది గ్రహించి. మీరు ఆ కాసులు
తీసుకుంటుంటే, ధర్మదేవత తిరిగి అవి

కండ్రి : ఒరే, రామూ!
కలం స్నేహము ఎందుకు
చేస్తారురా?

రాము : తన పెన్ (కలం)
రిపేర్లో వున్నప్పుడు కలం
స్నేహితుడి పెన్ వాడుకానేం
దుకు, నాన్నా!

— గోపీకృష్ణ,
నెల్లూరు

కానీ అతడికి చేరవేస్తున్నది. నిజానికి
ఆ కాసులు కృష్ణశర్మవి. ఆ సొత్తును
మీరు అతడికి దానంగా యివ్వండి.
తిరిగి అతడికి తన ఇంటి పెరటి గోతిలో
కాసుల బిందె కనపడదు,” అన్నాడు
సుబుద్ధి.

“ధర్మదేవతే కృష్ణశర్మ కాబందెను
కానుకగా యిచ్చిందని నీవు ఎందుకు
దానిస్తున్నావు?” అన్నాడు రాజు ఆశ్చ-
ర్యంగా

“తమరు కృష్ణశర్మ నిజాయితీని
సత్కరించాలని ఎన్నడూ అనుకోలేదు.
కాని, అతడిపై అనుమానం కలగగానే
అతడిని శిక్షించాలని అనుకున్నారు.
ఏ దేశంలో రాజు తన ప్రజల యోగ
క్షేమాలను స్వయంగా విచారించ
లేకున్నాడో ఆ దేశ ప్రజలు ప్రతి ఫలా-
నిక ధర్మదేవత పైనే ఆధారపడతారు.
ధర్మదేవతచే ప్రతిఫలంలో రాజుకు
హక్కు వుండదు,” అన్నాడు సుబుద్ధి.

తన పరిపాలనలో లోపమున్నదని,
అందువల్ల కృష్ణశర్మవంటి ప్రతిభాసం-
పన్నులు ఎందరో కష్టపడుతున్నారని
గ్రహించిన రాజు, కృష్ణశర్మకి ఆ రాగి
బిందెను దానంగా యిచ్చి, తర్వాత
సుబుద్ధి సహాయంతో తన లోపాలన్నీ
దిద్దుకుని, చాలా విఘ్న ప్రజా రంజ-

కముగా పాలన చేశాడు.

ఇది విన్న మహారాణి, 'ప్రజలకు రాజే ధర్మదేవత. రాజు రాజలా మసల నప్పుడు ప్రజలు ధర్మదేవత పైనే తప్పక ఆధార పడాలి. నా భర్తను ప్రజలు ధర్మదేవత అని కొనియాడేలా

చేయటం మహారాణిగా నా బాధ్యత,' అని అనుకుంటూ వెళ్ళి పోయింది.

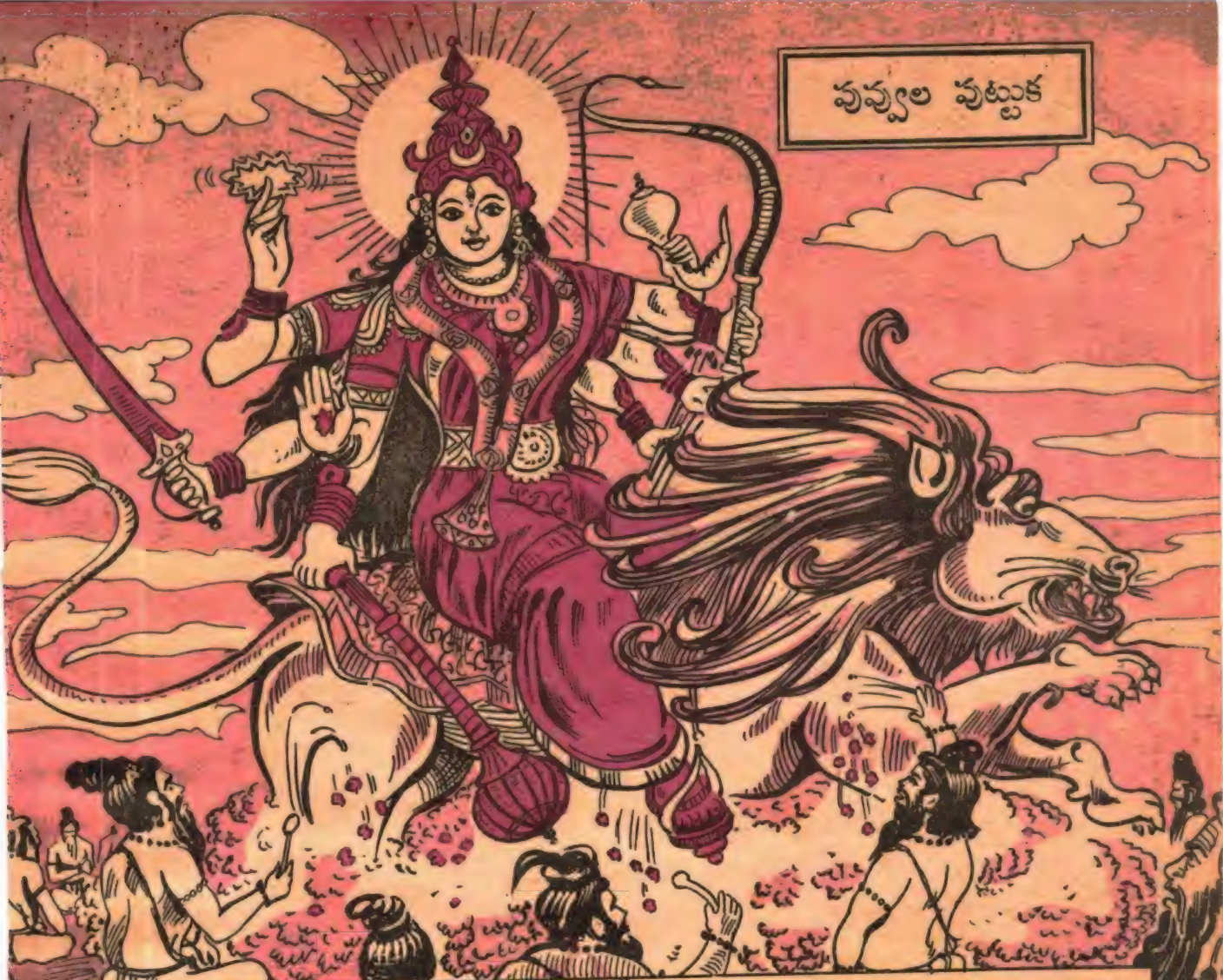
మర్నాడు యథాసకారం యథా సమయానికి యథా స్థలంలో విసయ శిల్పి నావహించుకుని ఉన్న నూరు కట్ల పిశాచం మరో కథను ప్రారంభించింది.

—(వచ్చే నెల మరో కథ)

Chor

బ్రహ్మచారీనైన పుత్రులైన సనకుడు, సనందుడు మొదలైన మహా మునులకి, భూమి స్పృష్టంపై బడిన కొలి రోజుల్లో అక్కడున్న కావసులకి కావలిసిన నిర్మలత్వం ప్రకాశితమైతూ పున్న పరిసరాలలో ఎక్కడా కనబడ లేదు. వాళ్ళు అటువంటి వాతావరణాన్ని సంపాదించుకోవాలనుకున్నారు. వారందరూ వనదేవతని ఏకాగ్రతతో ధ్యానం చేయ సాగారు. కాని, ఎన్నాళ్ళకూ వనదేవత వారికి ప్రత్యక్షం కాలేదు. అలా చాలా ఏళ్ళు గడిచి పోయాయి.

ఒక రోజు మునులందరూ అలా ధ్యానంలో వుండగా, అకాశం నుంచి ఏదో అశరీరవాని ఇలా పలికింది.

“మీరు కొడుకున్నది జరగాలీ అంటే అదివరాళ క్రిని శ్రద్ధా భక్తులతో ప్రార్థించండి. ప్రయోజనం కలుగుతుంది.”

వెంటనే మునులు అందరూ స్వర్ణలోకానికి ప్రయాణమై వెళ్ళారు. విశ్వకర్మ చేత అదివరాళ క్రి ప్రతిమని చేయించారు. ఆ పైన కామభేనువును అర్పించి, ఓ బంగారపు పాత్ర నిండా స్వచ్ఛమైన కీరాన్ని సేకరించి, భూలోకానికి తెరిగి వచ్చారు మునులు.

ఆపైన వారు అదివరాళ క్రి ప్రతిమని ఒక చోట ప్రతిష్ఠించారు. కీరం పున్న పాత్రని ఆ ప్రతిమ ముందు వుంచి పూజలను ప్రారంభించారు. కుశగ్రాసాల్ని కీరపాత్రలో

ముంచి ప్రతిమ పైకి ఆపాద మస్తకం చల్లుతూ స్తోత్రం చేయటం మొదలు పెట్టారు.

వెంటనే ఒక అద్భుతం జరిగి మునులకు అశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. అదేమిటంటే, ప్రతిమ మీద పడిన ప్రతి కీర బిందువూ ఒక్కొక్క రకం పువ్వుగా మారిపోవటమే కాక, ప్రతిమని పూర్తిగా కప్పవేస్తూ గొప్ప పరిమళాల్ని వెదజల్ల సాగింది.

అంతలో అదివరాళ క్రి వారికి ప్రత్యక్షమయి, “అభీష్ట సిద్ధిరస్తు!” అంటూ ఆశీర్వదించింది.

మునులు అందరూ ఆనందంతో అమెను పలు విధాలుగా స్తోత్రం చేశారు.

అదివరాళ క్రి అద్భుతము అయిపోతూ బంగారపు పాత్రలో పున్న కీరాన్ని స్వహస్తాలతో భూమి మీద పున్న వృక్ష జాతులు అన్నిటి మీదా చిలకరించింది.

ఆ తరువాతనే భూమి పైన వుండే తరువులూ, లతలూ గుల్మాలూ, ఔషధులూ రకరకాలుగా పువ్వులు పూయటం మొదలు పెట్టాయి. నందనోద్యానవనాన్ని మించి పోయిన అహ్లాదకరమైన వాతావరణంతో భూమి కళకళలాడింది.

ఇలా పువ్వుల పుట్టుకతో కావసులు మనోరథమూ నెరవేరింది.

దయ్యం పందెం

నరసింహపురానికి అనుకుని వున్న చిట్టడవిలో ఒక చింతచెట్టు మీద చాలా కాలంగా పాడు గాటి దయ్యం ఒకటి కాపురం వుంటుంది ఒక రోజు ఆ చెట్టు మీదకే ఎక్కడి నుంచో ఒక పాట్టిదయ్యం వచ్చి చేరింది.

పాడుగుదయ్యం పాట్టిదయ్యాన్ని చూచి సంబరపడి పోతూ, “ఇన్నాళ్ళు ఒక్క దానికి ఊసుపోక పాద్దు గడవటమే కష్టంగా వుంది. ఇక నుంచి యిద్దరం కబుర్లు చెప్పకుంటూ సంవత్సరాలే దొర్లించేయ వచ్చు,” అంటూ ఆహ్వానించింది.

అలా నాలుగు రోజులు గడిచేసరికి, పాట్టి దయ్యానికి ఆడవిలో ఏకాంత వాసం విసుగు పుట్టి పాడుగుదయ్యంతో, “అన్నా, యిలా ఒంటి పిల్లిలాగా బతకటం కన్నా పట్టణం లోకి పోయి మనుషులు మనిలే ఏ కొంపా పట్టుకుంటే బాగుంటుందేమో!” అన్నది.

పాడుగుదయ్యం పాట్టిదయ్యాన్ని ఒకసారి

ఎగాదిగా చూచి, “నువ్వు చచ్చి దయ్యమై ఏడాది కూడా కానట్టుంది. అందుకే మనుషులంటే యింక భ్రమ పోలేదు. మనుషులతో వేగలేకనే కదా. ఇలా విభయ విళ్ళుగా యీ చెట్టుని ఆశ్రయించుకుని వుంది. పట్నవాసం మనుషులు అంటూ అనవసరంగా వాగకు,” అని మందలించింది.

పాట్టిదయ్యం ఆశ్చర్యపడి, “నువ్వు ఇక్కడ చేరి విభయ విళ్ళయిందా? ఇదంతా మనుషులంటే భయం వల్లనే? దయ్యాలంటే మనుషులు భయపడటం చూశాను. కాని, మనుషుల్ని చూచి దయ్యాలు భయపడటం నీ దగ్గర నుంచి నేర్చుకోవలసి వచ్చేలాగా వుంది,” అంటూ ఎగతాళిగా మాట్లాడ బోయింది.

“నీకు అనుభవం లేదని నీ మాటలే చెపు తున్నాయి. మనుషుల మధ్య కాపురమా? మనుషులు మన కన్నా చాలా తెలివైన వాళ్ళు

సాటి వాళ్ళనే తమతో కలసి బతకనివ్వని వాళ్ళకి దయ్యాలో లెక్కా? మంత్రగాడినో, తంత్రగాడినో పిలిచి వీధిలోకి నెట్టిస్తారు. అందు చేత, దయ్యాలకి పాడుపడ్డ కొంపలో నిర్జన ప్రదేశాల్లోని చెట్టుచేమలే కాపురానికి మంచివి,” అంది పొడుగుదయ్యం.

“ఎదుటివాడి కన్నా తక్కువగా అంచనా వేసుకుని, తినని కాను చిన్నబుచ్చుకోవటం కన్నా అవలక్షణం మరొకటి వుండదు. అవ కాశమే రావాలి కాని దయ్యాల తెలివితేటలు ఎలాటివో నీకు చూపిస్తాను. ఇక నుంచి పిరికి మాటలు మాట్లాడటం మానేయ్,” అని పొట్టి దయ్యం పొడుగుదయ్యానికి ఎదురు చెప్పింది.

పొడుగుదయ్యం విరగబడి నవ్వి, “నీకు కుర్రతనం పోలేదు. మనుషులు మనమంటే హడలి చచ్చేది మన ఆకారాన్ని చూచి కాని. మన తెలివితేటల్ని చూచి కాదు!” అంది.

“తెలివి తేటల్లో దయ్యాలు మనుషులకేం తక్కువ కాదని నిరూపిస్తాను. అప్పుడు నువ్వు యీ చెట్టు వదిలి పెట్టి, పట్నంలో నే నెక్కడ వుండ మంటే ఆక్కడికి వచ్చి వుండాలి. అలా నేను చెయ్యి లేకపోతే యీ చెట్టు మీద నీతో పాటే పడి వుంటాను,” అంది పొట్టిదయ్యం.

“అలాగే కానీయ్.” అని నవ్వేసి వూరు గుంది పొడుగుదయ్యం.

ఇంతలో అడవి దారిన నడిచి పోతున్న

సీతయ్య అనే ఆసామి కాసేపు విశ్రాంతి తీసు కుందామని దయ్యాలు వున్న చింతచెట్టు క్రిందకే వచ్చి, భుజాన వున్న తుండు గుడ్డ పరిచి నడుం వార్చాడు.

పొట్టిదయ్యం ఉత్సాహంతో, “మన తెలివి తేటలు యీ మనిషి మీద ప్రయోగిద్దామా?” అని అడిగితే, పొడుగు దయ్యం. “సరే!” అంది.

దయ్యాలు రెండూ వెంటనే బాటసారుల్లాగా రూపాలు ధరించి, చింత చెట్టు వెనక వున్న తొర్రలోంచి బంగారు కాసులున్న చెరో మూటా తీసుకుని, సీతయ్య పక్కకి వచ్చి చేరాయి. వాటి ఆలికిడికి సీతయ్య ఉలిక్కిపడి లేచి కూర్చున్నాడు.

దయ్యలు రెండూ అతడితో పలకరింపుగా
“మాది యిక్కడికి దగ్గర్లో వున్న పల్లెటూరు.
నరసింహపురం సంతలో సరుకులు అమ్మి
యింటికి పోతున్నాం.” అన్నాయి.

అంటూనే కావాలనే తమ దగ్గర వున్న
కాసుల మూటల్ని కిందకి కుమ్మరించి లెక్క
పెట్టటం మొదలుపెట్టాయి దయ్యలు.

అంత డబ్బు చూడగానే సీతయ్య కళ్ళు
జిగేల్మన్నాయి.

అతడు పల్లెటూరి బాటసారుల వేషాల్లో
వున్న దయ్యల్ని చూచి, “ఇంత సొమ్ము
సంపాదించాలంటే ఎంత కష్టపడాలో కదా!”
అన్నాడు.

పొట్టిదయ్యం అదే అదనుగా, “తెలివి

తేటలు వుంటే నిమిషంలో సంపాదించ
వచ్చు.” అన్నది.

సీతయ్య ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చిన వాడిలాగా,
“అవును నిజమే! తెలివితేటలే వుండాలి కాని
నోట్లని నాలుకని కంటిపాపకి ముట్టించి
పందేలు గెలుచుకోవచ్చు,” అంటూ తన
చొక్కాజేబులోంచి ఒక డబ్బు సంచి తీసి,
“ఈ సొమ్ము మా వూరి జమీందారుతో అలా
పందెం వేసి సంపాదించినదే!” అన్నాడు.

పొట్టిదయ్యం అతణ్ణి ఆవహేళన చేస్తూ,
“నాలుకని కంటిపాపకి ముట్టించి నువ్వు
పందెం గెలిచావంటే ఏ దయ్యానివో భూతా
నివో ఆయివుండాలి కాని, మనిషివి మాత్రం
కాదు,” అంది.

అందుకు సీతయ్య మీసం మెలితిప్పుతూ,
“తెలివి తేటలున్న మనిషికి చెయ్యలేని
పనుండదు!” అన్నాడు.

“నువ్వు ఎవడివో కాని ప్రగల్భాలకోరులా
గున్నావు! నువ్వు నీ నాలుకని కంటిపాపకి
తాకించి చూసినప్పుడు కదా, నిన్ను నేను
నమ్మేదీ!” అంది పొట్టిదయ్యం.

పొట్టిదయ్యం అలా అన్నాక, సీతయ్యకి
బుర్రలో ఏదో ఆలోచన మెరిసి, “నువ్వు
నమ్మినా నమ్మక పోయినా నాకు ఒరిగేదేమి
ఉంది? కాని, నువ్వు నాతో పందెం కాస్తా
సంటే మాత్రం, నేను నాలుకతో కంటిపాపని
తాకి నీకు చూపిస్తాను. నీ దగ్గరున్న కాసుల

సంచి ఒకటి నాకిచ్చేయ్యాలి. అలా చేయలేక పోతే, నా దగ్గరున్న కాసుల సంచి నీకు ఇచ్చేసి పోతాను." అన్నాడు.

ఇది వినగానే, పాడుగుదయ్యం పొట్టి దయ్యాన్ని పక్కకి రమ్మని సంజ్ఞ చేసి, రహస్యంగా, "ఈ మనిషి ఎవడో గట్టి పండు లాగ కనపడుతున్నాడు. వీడు చెప్పించి చేసి, చూపించేట్టే వున్నాడు. అనవసరంగా నువ్వు ఇప్పుడు ఎలాంటి పందెం వేయవద్దు." అని హెచ్చరించింది.

పొట్టిదయ్యం నవ్వి, "నీకు దయ్యాల శక్తి కన్నా మనుషుల తెలివి మీద నమ్మకం కదా! తన నాలుకని ఎలా పడితే అలా పొడిగించి, ఒళ్ళంతా ముట్టు కోవటం చచ్చి దయ్యము అయితేనే కాని మనిషికి సాధ్యం

కాదు. ఇతడి బండారం యిప్పుడే బయట పెడతాను," అంటూ సీతయ్యని పెలిచి, "నెను పందెం వెయ్యటానికి సిద్ధమే!" అంది.

సీతయ్య వెంటనే తన ఎడం కన్ను పూడ తీసి, దాన్ని అరచేతిలో పెట్టుకుని నాలుకతో స్పృశించాడు.

పొట్టిదయ్యం ఆశ్చర్యపాతూ, "ఆరెరె, అది గాజు కన్ను!" అంది.

సీతయ్య నవ్వి, "కన్నుని నాలుకతో ముట్టుకోవాలన్నదే పందెం కాని, అది గాజు కన్ను కాకూడదని నియమ మేమీ లేదుగా!" అన్నాడు.

పాడుగుదయ్యం పరిహాసంగా చూస్తుంటే, పొట్టిదయ్యం తన దగ్గరున్న కాసుల మూట సీతయ్య చేతిలో పెట్టింది.

అప్పుడు సీతయ్య విలాసంగా నవ్వి. "నీకు పోయిందేమీ లేదు. పండేనికి పైపందెం కాచి, కావాలనుకుంటే ఇప్పుడు నా దగ్గర వున్న యీ రెండు కాసుల మూటల్ని ఒకేసారి గెలుచుకోవచ్చు. నీ స్నేహితుడి దగ్గర ఇంకో 'కాసుల మూట వుంది కదా! దానితో నీ అదృష్టం పరీక్షించుకోవటం నీ ధైర్యం మీద ఆధారపడి వుంది," అన్నాడు.

పొట్టిదయ్యం ఆశ్రంగా, "వెంటనే చెప్పు. ఆ పైన నేను ఏ సంగతి చెపుతాను. ఏమిటా పై పందెం?" అంది.

"నా కుడికన్నుని నా ముందు పళ్ళతో ముట్టుకుని చూపిస్తాను. నమ్మకం లేదా?" అని సీతయ్య అడిగితే పొట్టిదయ్యం ఒక్క

సారి ఆలోచించి, "అది ఎలా? అసాధ్యం!" అంది.

"అయితే పందెం కట్టటానికి సిద్ధమే నన్ను మాట!" అని సీతయ్య అంటూ వుంటే పొడుగు దయ్యం పొట్టిదయ్యాన్ని మళ్ళీ పక్కకి విలిచి, "ఈ మనిషి మోసాన్ని ఒకసారి చవి చూశాక కూడా, మళ్ళీ పందెం కట్టటానికి తయారవుతున్నావా?" నీ తెలివి తక్కువకి నవ్విస్తూంది," అంది.

అందుకు పొట్టిదయ్యం, "యీ మనిషికి ఒక కన్ను గాజు అయినంత మాత్రాన ఆశ్చర్య పడనక్కర లేదు. రెండో కన్ను కూడా గాజుదేమోననని మనము అనుమానిస్తే, బయట పడేది మన వెర్రితనమే! పొగట్టు కున్న కాసుల మూటని తిరిగి గెల్చుకోటానికి యింత కంటే మంచి అవకాశం రాదు," అంటూ సీతయ్యని విలిచి, "ఆ చేస్తా నన్నదేదో త్వరగా చేసి చూపించు," అని అడిగింది.

సీతయ్య వెంటనే తన కట్టుడు పళ్ళు పైకి తీసి, చేత్తో పట్టుకుని పొట్టిదయ్యానికి చూపిస్తూ, ముందు పంటివరస తీసి కుడి కన్నుకి తాకించి. "చూశావా, తెలివి తేటలు వుంటే, ఒక కాసుల మూటతో మరి రెండు కాసుల మూటల్ని ఎలా గెలుచుకోవచ్చునే!" అని పక పక నవ్వుతాడు.

పొట్టిదయ్యం పొడుగుదయ్యం దగ్గరికి

వెళ్ళి పశ్చాత్తాపంగా. “చింతచెట్టు తొరలో ఎంతకాలం నుంచో పడున్న కాసుల మూటల్ని యీ మాయదారి మనిషి పాలు చేశా!” అంది.

పొడుగుదయ్యం నవ్వి, “ఇప్పటికీ మించి పోయిందేమీ లేదు. మనుషుల ముందు దయ్యాల తెలివి అంతంత మాత్రమేనని వాళ్ళ జోలికి పోవటం కన్నా తెలివి తక్కువ మరొకటి వుండదని నువ్వు ఒప్పుకుంటే, యీ బంగారం అంతా వెనక్కి వచ్చే మార్గం చెప్పతాను.” అంది.

పొట్టివయ్యం అశ్చర్యపోతూ వుంటే, పొడుగుదయ్యం పెద్దగా నవ్వి, “నీకు ముందే చెప్పాను కదా, మనుషులు జడుసుకునేది మన ఆకారాలకి కాని, తెలివి తేటలకి మాత్రం కాదని....త్వరగా పద. మన అసలు రూపాలతో యికడి ముందుకు వురుకుదా!” అంది.

వెంటనే ఆ రెండు దయ్యాలు భయంకర దయ్యాల రూపాల్ని పొంది సీతయ్య వైపు వేగంగా నడిచాయి.

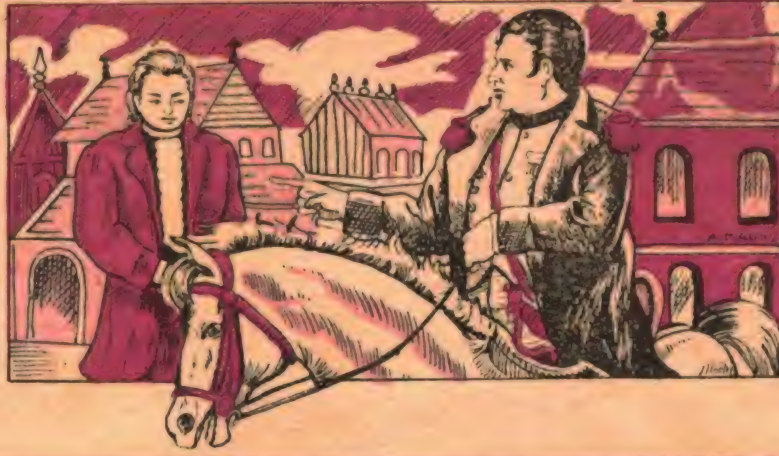
మూడు సంచుల్లోని కాసులూ కింద పోసి సంతోషంగా లెక్కపెడుతున్న సీతయ్య, ఎదురుగా నిలబడ్డ దయ్యాలు రెండింటినీ చూచి అదిరి పడి, ఆ బంగారం అంత అక్కడే వదిలిపెట్టి కాలికి బుద్ధి చెప్పాడు.

పొట్టివయ్యం, “అన్నా, మనుషుల వ్యవహారంలో జోక్యం కలిగించుకోవటం కన్నా, నీలాగ యీ చట్టుని పట్టుకుని కాలక్షేపం చెయ్యటంలోనే సుఖం వుండేటట్లు కనపడుతూ వుంది,” అంటూ పొడుగుదయ్యాన్ని అభినందించింది.

దయ్యాలు రెండూ చెట్టెక్కిన కబుర్లలో పడ్డాయ్! ఆ తరవాత, ఎన్ని వాళ్ళూ, విళ్ళూ గడిచి పోయాయో. వాటికి తెలియనే లేదు.

కిరీటం

నెపాలియను దగ్గరకు ఒక యువకుడు వచ్చి అతన్ని తెగ పొగడసాగాడు.

“నీకేం కావాలి?” అని అడిగాడు నెపాలియను.

“మీరు మాట తప్పని మహానుభావులని నాకు తెలుసు. నా కొరిక తప్పక చెల్లిస్తారని వచ్చాను.” అన్నాడు యువకుడు.

“నీ కొరిక తప్పక తీరుస్తాను. ఏం కావాలో చెప్పు!” అన్నాడు నెపాలియను.

“మీ కిరీటం ఒక రోజు ధరించటానికి ఇవ్వండి,” అని కోరాడు యువకుడు.

“సరే, రేపు రా. నిన్ను ఒక రోజు చక్రవర్తిని చేస్తాను,” అన్నాడు నెపాలియను.

దానితో తాను చక్రవర్తి అయినట్లు ఎంతో మురిసి పోసాగాడు యువకుడు.

మరునాటి రోజు పెద్ద ఆవరణలో విందు కోసం చాలామంది సమావేశం అయ్యారు.

అక్కడ వున్న ఉన్నతాసనంపై యువకుణ్ణి కూర్చోపెట్టాడు నెపాలియను.

“ఈ విందు అనంతరం నీకు కిరీటం అలంకరిస్తాను. అంత వరకూ ఈ ఆసనం మీదే కూర్చోవాలి,” అని నెపాలియను చెప్పితే, “సరే!” అంటూ ఆనందంతో తల చూపాడు యువకుడు.

చుట్టూ కలయచూశాడు యువకుడు. ఆ ఆవరణ అంతా ఎంతో మంది పెద్దలతో నిండి ఉంది. తన జన్మ తరించిన అనుకుంటూ, తల పైకి ఎత్తి చూశాడు యువకుడు. అతడి నెత్తిపై వెలారుతుంది ఒక కత్తి!

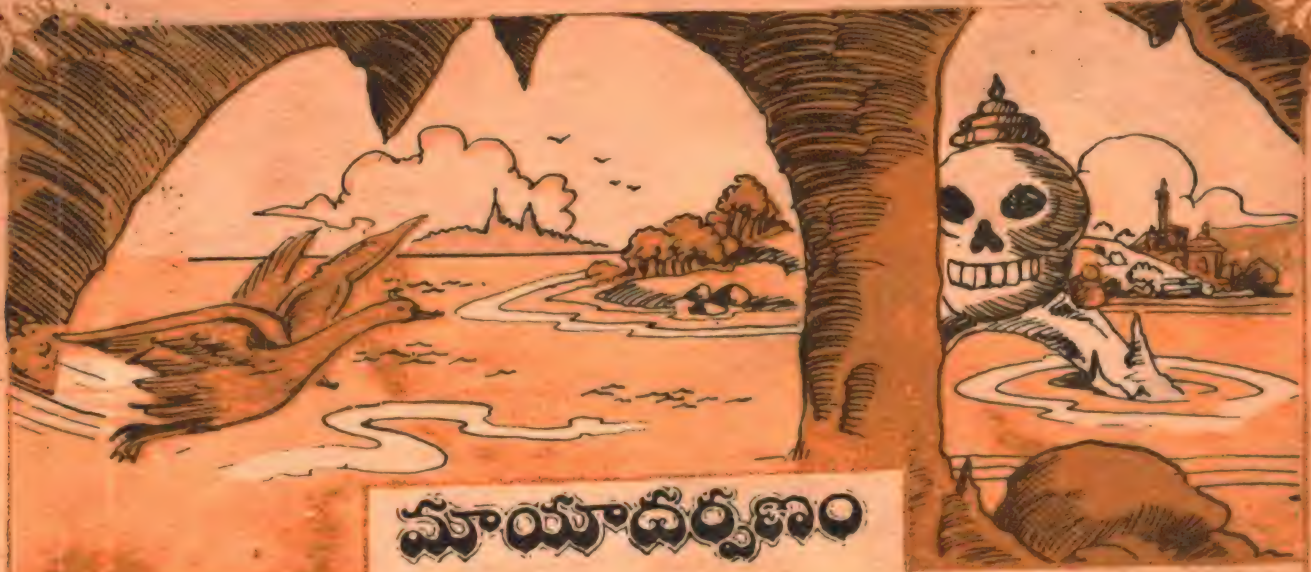
ఆ కత్తి, గుర్రం తోక వెంట్రుకతో కట్టబడిందని సులభంగానే గ్రహించాడు యువకుడు. గట్టిగా గాలి వీస్తే, తెగి నేరుగా తన నెత్తిపై అది పడుతుంది. దానితో తన తల తెగి ముక్కలవుతుందని అనిపించింది అతడికి. మెల్లగా విందు ముగిసింది.

నెపాలియను కాళ్ళపై పడి, “నాకు కిరీటం వద్దు ఏమీ వద్దు. బ్రతికి ఉంటే చాలు!” అన్నాడు గజగజ వణుకుతూ యువకుడు.

అప్పుడు నెపాలియను నవ్వి, “కిరీటం పెట్టుకోగానే సరే కాదు. అది నెత్తి మీద ఇద్దం వదిలి అని గుర్తు వుంచుకోవాలి కూడా. అందుకే ఇలా చేశాను,” అన్నాడు.

—చెహరా ఉమామహేశ్వరాపు

మాయాదర్శనం

17

[త్రిశుడు సులభంగానే ఉగ్రభైరవుణ్ణి బోల్తా కొట్టిస్తాడు. తన నెమిలి సైన్యాన్ని బయటికి పంపి, ఉగ్ర భైరవుడు తన చేత బంధించబడిన అవంతిసుందరిని ఆకర్షించేందుకు అలంకరించుకుంటూ వుండగా, రాజహంసగా జయసింహుడు మొదటి ప్రాకారంలోని భూధరుడి మెచ్చ పొందుతాడు. అతడు కొన్ని రహస్యాలు జయసింహుడికి చెప్పటం మొదలు పెడతాడు. —తరవాత]

“ఆ తర్వాత, ప్రాకారంలో ఎవరూ ఉండరు. కాని, అందులో ఒక రూపం లేని భూతం ఉంటుంది. అది నిన్ను పట్టి చంపివేస్తుంది.

“దానిని దాటితే అప్పరసల ప్రాకారం వస్తుంది. వాళ్ళు నిన్ను లోబర్చు కొనేందుకు ఎన్నో విధాల ప్రయత్నిస్తారు. నీవు వారిని చూచి నవ్వావో. నాశనమై పోయినట్లే లెక్క!

“నిన్ను నవ్వించేందుకు వారెన్నో ఎత్తులు వేస్తారు. ఎన్నో రహస్య కథలు చెప్పతూ వుంటారు. నీవు మాత్రం నవ్వు కూడదు.

“ఇకపోతే, ఏడవ ప్రాకారంలో నెమిళ్ళ సైన్యం ఉంటుంది. అది ఇందాకనే ఎగురు కుంటూ శరభద్విపానికి పోవటం నేను చూచాను. కాబట్టి, ఆ సైన్యం తిరిగి వచ్చే

లోపల నీవు ఏడవ ప్రాకారం కూడా దాట గలిగితే నిన్ను ఆపేవారు వుండరు.

“కృతజ్ఞతలు. మరి మయూరద్వీపంలో వచ్చే కష్టాలేమిటి చెప్పి పుష్కం కట్టుకోరాదా, భూధరుడా!” అంది రాజహంస.

“కాలు నేలకు తాకించకుండా సంచరించాలి. పన్నెండుమంది ఉగ్రభైరవ రూపులను జయించాలి. మిగిలిన వివరాలు నీకే తెలుస్తాయి. ముందు, ఈ ఏడు ప్రాకారాలను జయించు. నీకు శుభమౌతుంది,” అన్నాడు భూధరుడు.

రాజహంస ఒక్క క్షణం కూడా ఆగకుండా వెళ్ళి, జలముఖుడి ప్రాకారంలోకి ప్రవేశించింది.

ఇదిలా ఉండగా, అక్కడ అమరావతి నగరంలో రాజాంతఃపురంలోని వారికి అందోళన ఎక్కువైంది. ముఖ్యంగా పరంతప మహారాజుకు దీనం ఒక యుగంగా గడవ సాగింది. అవంతీసుందరిని అన్వేషించటానికి వెళ్ళిన వారిలో ఒక్కరూ తిరిగి రాలేదు. గురుచరణుల వారి వద్ద నుండి కూడా సమాచారం ఏదీ మళ్ళీ అందలేదు.

పైగా, మహారాణి కల్పనాదేవికి ఎంత కాలమని ఈ రహస్యం తెలియకుండా దాచిపెట్టి ఉంచటం? ఏ చెలికత్తే అయినా నేరు జారి అన్నదంటే ఇంతకాలం నుండి తాము చేసిన ప్రయత్నం అంతా వ్యర్థమై పోయినట్లే!

ఇలా మహారాజు మనోవ్యాధితో బాధ

పడుతూ వుండగా, కల్పనాదేవి పరంతపుడి దగ్గరికి వచ్చి, “ప్రభూ, నాకు ఒకసారి మన చిన్నారి అవంతిని చూడవలెనని ఉన్నది. ఆమెను ఒకసారి పిలిపించండి,” అన్నది.

పరంతపుడి గొంతులో వచ్చి వెలక్కాయ పడినట్లు అయి, తేరుకొని, “దేవీ, బాలా రిష్టాలు తీరే వరకూ ఆమె గురుచరణుల వారి వద్దనే ఉండటం మంచిది అనుకొన్నాం కదా! ఆమెను ఎప్పుడు పంపాలో స్వామివారే నిర్ణయిస్తారు!” అన్నాడు.

“అలా అయితే, ఒకసారి మనమే భరద్వాజాశ్రమానికి వెళ్ళి, అమ్మాయిని చూచి వద్దాం,” అన్నది కల్పనాదేవి.

కల్పనాదేవితో అమ్మాయిని చూడటానికి వీల్లేవని పరంతపుడు ఎలా చెప్పగలడు?

“సరే, గురువుల వారికి కబురు చేసి, బయలుదేరుదాం,” అంటూ మహారాజు వెంటనే గురుచరణుడికి ఒక లేఖ వ్రాసి నమ్మకస్థుడి ద్వారా పంపాడు.

గురుచరణుడు ఆ లేఖను చదివి, “భయం లేదు. కల్పనాదేవిని తీసుకొని రండి,” అని మైత్రేయుడితో సందేశం పంపించాడు.

పరంతపుడికి ఆశ్చర్యం వేసింది. కల్పనాదేవి ఆశ్రమం లోనికి వెళ్ళి కుమార్తెను చూపమంటే గురుచరణుడు ఏమి చేయగలడు? ఏ ధైర్యంతో ఇలా రమ్మని కబురు పంపాడు? పరంతపుడు బరువుబాధ్యతలన్నీ భగవంతుడి

మీద ఉంచి, గురుచరణుడి సన్నిధికి మహారాణితో సహా రథం మీద బయలుదేరాడు.

మహామంత్రి బృహస్పతిభట్టు మరొక రథంలో ప్రభువును అనుసరించాడు.

వారు భరద్వాజాశ్రమానికి చేరేసరికి చీకటి పడింది. అందరూ రథాలు దిగి ఆశ్రమం లోనికి ప్రవేశించారు. వారికి అప్పుడు ఏదో విచిత్రమైన నవ్వు వినిపించింది.

ముగ్గురూ పర్వతాలకు బయటనే కొన్ని క్షిణాలాగి కిటికీలో నుండి లోనికి చూచారు. గురుచరణుడు పర్వతాల లోపల ముగ్గు వేసి చుట్టూ నిమ్మకాయలు పెట్టి మధ్యలో చిన్న సిద్ధుణ్ణి కూర్చోబెట్టాడు. మంత్రాలు చదివి ఆతడికి ధూపం వేశాడు.

“చూడు, చూడు, అంజనదేవతా! జయసింహుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు?” అని ప్రశ్నించాడు గురుచరణుడు.

చిన్నసిద్ధుడు తలను ఊగిస్తూ, “మానవులకు, దేవతలకు, దానవులకు అందని మయూరద్వీపం, అంజనానికి కూడా అందని మయూరద్వీపం ... లోని మయూరాక్షి .... మయూరాక్షి మక్కున మాయాదర్పణం.... హా హా హా హా హా మాయాదర్పణం,” అన్నాడు.

“ఓ అంజనదేవతా! జయసింహుణ్ణి చూడు,” అని గురుచరణుడు అంటే. చిన్నసిద్ధుడు, “రాజకుమారుడు కనపడటం లేదు. రాజహంస కనపడుతున్నది.... కామరూప

ధారి అయిన జయసింహుడు రాజహంసగా మొవటి ప్రాకారాన్ని జయించాడు. భూధరుణ్ణి చెర నుండి విడిపించాడు. జలంధర రాక్షసుణ్ణి ఎదుర్కొనే నిమిత్తం రెండవ ప్రాకారం లోనికి రాజహంస ప్రవేశించింది!” అన్నాడు.

“ఆ పైన ఏం జరిగింది? అంజనదేవతా!” అని అడిగాడు గురుచరణుడు.

“హా హా హా హా హా!” అని చిన్నసిద్ధుడు నవ్వుతూ, తల తిప్పుతూ, అటూ ఇటూ ఊగుతూ, “రాజహంస రెండవ ప్రాకారం లోనికి ప్రవేశించింది. రాజహంసను చూచిన జలధరుడు ఆకాశం ఎత్తున ఎగిరి పడ్డాడు. తాటిచెట్టు ఎత్తు ప్రమాణంగల అలలతో రాజహంసను ముంచటానికి ప్రయత్నిస్తు

న్నాడు. అదిగో, రాజహంస ఏదో మంత్రం చదువుతున్నది! 'జలధరులవారూ, నేను మీ భూధరుడి స్నేహితుణ్ణి. నన్ను జల ప్రళయంలో ముంచేద్దు. భూవిష్వక్ష్వత్, భూవిష్వక్ష్వత్,' అని అంటున్నది రాజహంస," అన్నాడు.

"ఆ పైన ఏమైంది అంజనదేవతా! చెప్పు." అన్నాడు గురుచరణుడు.

"అలలు శాంతించాయ్! ఆకాశంలోని రాజహంస చిరునవ్వు నవ్వుతున్నది. జలధరుడు రాజహంసను మూడవ ప్రాకారం లోనికి పదిలి పట్టాడు. మూడవ ప్రాకారం వాయుముఖుడు వుండేది. సుడిగాలి. పెను గాలి.... భయంకర గాలి హా హా హా హా...."

అంటూండగా, చిన్నసిద్ధుడి ద్యాసం చెదిరి పోయి, స్పృహ తప్ప మంత్రాల ముగ్గులో పడిపోయాడు.

'ఇప్పుడేం చేయాలి?' అని గురుచరణుడు ఆలోచిస్తూండగా, ప్రభువుల రాకను నివేదించారు శిష్యులు.

గురుచరణుడు ఏమీ కంగారు పడకుండా వెళ్ళి వారిని లోనికి ఆహ్వానించాడు.

"నా చిట్టి తల్లి ఏమి? ఎక్కడి నా ఆవంతి?" అన్నది కల్పానాదేవి అదుర్దాగా.

"ఇక్కడే ఉన్నానమ్మా! మీ రాకను గురుదేవులు నాకు ముందే చెప్పారు," అంటూ కుటీరంలో నుండి వచ్చి, తల్లివండ్రులకు పాదాభివందనం చేసింది ఆవంతిసుందరి.

పరంతపుడూ, బృహస్పతిభట్టా ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచుకున్నారు. తమ కళ్ళను తామే నమ్మలేక పోయారు.

కల్పానాదేవి ఆవంతిసుందరిని కొగిలించు కొని పరవశించి పోయింది. కుమార్తె యోగక్షమాలను విచారించింది. ఆవంతిసుందరి యిత్తయి క్తంగా జవాబులు చెప్పింది తల్లికి. దానితో తల్లి దిగులంతా తీరిపోయింది.

మహారాజును గురుచరణుడు తన ఏకాంత మందిరం లోనికి తీసుకొని వెళ్ళి, "మహారాజా, నీవు ఏమీ భయపడ నద్దు. అంతా సస్యంగానే జరుగుతుంది. ఇందాక నీవు విన్న అంజనంలోని విషయాలు రాజకుమారి

అన్యేషణకు సంబంధించినవే. నా శిష్యుడు జయసింహుడు ఆమెను త్వరలో తీసుకొని రాగలడనే నమ్ముతున్నాను,” అన్నాడు.

“గురువర్యా, ఇంతకూ అమ్మాయి జాడ తెలిసేందా?” అన్నాడు పరంతపుడు.

“కొంత వరకూ తెలిసినట్లే! అంజనాన్ని బట్టి, ఆమె ప్రస్తుతం మయూరద్వీపంలో ఉన్నట్లు ఊహిస్తున్నాను. పూర్తి వివరాలు త్వరలో నేనే చెప్తాను,” అన్నాడు గురుచరణుడు.

“మరి మహారాణికి కనబడినది ఎవరూ?” అని అడిగాడు పరంతపుడు.

ఆ ప్రశ్న విని గురుచరణుడు నవ్వి, “ఆమె మాయా అవంతిసుందరి. కల్పనాదేవిని

ఓదార్చటం కొనసాగిస్తూ, “ఈ భృమ కల్పించాను,” అంటూ ఎందుకో ఉన్నట్లుండి ఒక్క క్షణం ఆగి పోయాడు.

తళుక్కున అతడి మనస్సులో ఏదో ఉహి స్ఫురించింది. మరు క్షణమే అతడు కళ్ళు మూసుకొని ఏదో ఆలోచిస్తూ, తనలో తాను మాట్లాడుకుంటున్నట్లు అనిపించింది పరంతప మహారాజుకి.

అది గ్రహించి పురంతపుడు. “కులపతి, మరి నాకు సెలవు ఇప్పిస్తారా?” అని వేడు కున్నాడు.

“మంచిది మహారాజా! నీవు వచ్చి పని అయింది కదా! మరి కొద్ది కాలం కల్పనాదేవికి ఈ విషయం తెలియకుండా కాపాడండి. మన ఆశ్రమం లోనికి నిజమైన అవంతి సుందరిని తీసుకొని వచ్చి చూపిద్దాము,” అన్నాడు గురుచరణుడు.

ఆ ఆత్మవిశ్వాసాన్ని చూచి, పరంతపుడు కూడా ధైర్యం తెచ్చుకొన్నాడు. ఆ తర్వాత, అందరూ తిరిగి రాజధానికి వెళ్ళి పోయారు.

ఆ తర్వాత, గురుచరణుడు తన పూజా మందిరం లోనికి వెళ్ళి ఏకాంతంగా కూర్చు న్నాడు. భగవతిని ధ్యానించి కన్నులు మూసు కొని, జయసింహుడికి ఒక సంకేతం పంపాడు.

అప్పుడు జయసింహుడు మూడవ ప్రాకారములో ప్రవేశించాడు. అదంతా భయంకర మైన సుడిగాలులతో నిండి ఉంది.

“దీనిని ఎలా జయించాలి?” అని ఆలోచిస్తూన్నంతలో జయసింహుడి మనస్సులో తళుక్కున ఏదో ఊహ మెరిసింది. దాని గురించి కొంత సేపు తర్కించుకున్నాడు.

‘లోపల అవంతిసుందరి ఉండి ఉంటుంది. ఆమెను తప్పించాలి అంటే ఒక మాయా అవంతిసుందరిని సృష్టించటం మంచిది. లేదా, నేనే అవంతిసుందరిగా మారి నా వేషంలో అవంతిసుందరిని శరభద్విషానికి పంపటం ప్రయోజనకరంగా ఉండవచ్చు.’ అని అనుకున్నాడు జయసింహుడు.

ఉన్నట్టుండి, ఈ ఊహ తనకు ఎలా వచ్చిందో జయసింహుడికి అర్థం కాలేదు. ఐహుళి: గురుదేవుడి అనుగ్రహం వలన తనకు ఈ సంకల్పం కలిగినట్లు ఊహించాడు. కష్ట

కాలంలో ఆశీర్వాదమూ సంకేతాలూ కూడా గురుదేవుడు తనకు అందేటట్లు చేస్తున్నారు.

మాయా అవంతిసుందరి మాట అటుంచి ముందు వాయుప్రాకారాన్ని ఎలా దాటాలి అని ఆలోచించాడు జయసింహుడు.

ఈ గాలి మొత్తం భయంకరమైన హోరుతో నిండి ఉంది. నిజానికిది గాలి కాదు. ఒక రాక్షసుడి నిట్టూర్పులు. ఉచ్చాసనిశ్వాసాలు!

దానికి విరుగుడుగా జయసింహుడు మధుర గానం ఆలపించాడు. గంధర్వుడు తనకి ఇచ్చిన విద్యాప్రభావంతో వాయు మండలాన్ని మధుర నాదంతో నింపి వేశాడు. ఆ సంగీత ప్రభావం వలన వాతావరణమంతా ఎటు చూచినా, అనందతరంగాలతో ఓలలాడు తున్నది. చూస్తూండగానే సుడిగాలి తగ్గింది.

“ఏయ్ పక్షి! ఎవరు నువ్వు? పాటపాడుతూ నా ప్రాకారంలోనికి రావటానికి ఎంత ధైర్యం?” అన్న మాటలు వినపడినాయి రాజహంసగా వున్న జయసింహుడికి.

“అయ్యా, నేను దారి తప్పి ఇలా ప్రవేశించాను. వచ్చిన దాన్ని ఆ మయూర ద్వీపాన్ని కూడా చూచి పోదామని ఆశ కలిగింది. నా వలన మీకు ఎట్టి అపకారమూ జరగదు. చిన్న పక్షిని. నా మీద మీకు ఎందుకు కోపం?” అన్నది రాజహంస.

“నీ వలన నాకు అపకారం జరగక పోవచ్చు. కాని, మా వలన నీకు అపకారం జరుగుతుంది. ఈ తర్వాతి ప్రాకారంలో అగ్నిముఖుడు అనే రాక్షసుడు ఉన్నాడు. ఇతడు నిప్పులు కురిపిస్తూ వుంటే నీవు మల మలాడి పోతావు. ఇక మయూరద్వీపం లోనికి ఎలా వెళతావు?” అని అడిగాడు వాయుముఖుడు.

“మీరే ఏదో పరిష్కారం చూపించాలి.”

అంది రాజహంస.

“మంచిది. నిన్ను చూస్తే ముద్దు వస్తుంది. నీవు అగ్నిప్రాకారం లోనికి ప్రవేశించగానే ఒక నిప్పులు కక్కి జంతువు నీ మీదికి వస్తుంది. దాన్ని తప్పించు కోవటం అసంభవం. అది నిప్పులను ఉమ్ముతూ, ‘అ అ ఇ ఈలు అంటే ఏమిటి? అది వ్రాసిన ఒక ఫలకం ఉన్నదా?’, అని ప్రశ్నిస్తూంటుంది. దానికి సమాధానం చెప్పక పోతే మింగి వేస్తుంది,” అన్నాడు వాయుముఖుడు.

దానితో, జయసింహుడికి ఆ సమాధానం ఏమిటో స్ఫురించింది. అంతేకాదు, ఈ అగ్ని ముఖుడికి నారికేళద్వీపానికి ఏదో సంబంధం ఉండాలని తోచింది. అది ఎలాంటిది అయి వుంటుందా అని ఓ క్షణం ఆలోచించాడు. తోచలేదు అతడికి.

—(ఇంకా ఉంది)

హంసలజంట

పూర్వం తామ్రలిప్తిలో విద్యుల్లేఖా ధర్మ సేనుడూ అనే భార్యాభర్తలు వుండే వారు. ధర్మసేనుడు వ్యాపారం చేసి, లక్షలు గడించాడు. అయితే, కష్టపడి సంపాదించిన ఆ డబ్బును ఒకనాడు దొంగలు పడి దోచుకుపోయారు. దానితో, ఆ దంపతులకు జీవితం మీద నిరాశ కలిగింది. ఊరికి వెలువలి ఒక కొలను సమీపంలో చితిని రగిలించారు.

ఆ కొలను లోని హంసలు వారు చేస్తూన్న వింతను చూస్తూన్నాయి. ఈ వైశ్య దంపతులు కూడా ఆ హంసలను చూస్తూ, చితి మీదికి ఎక్కారు. మరు క్షణంలో వారు ప్రాణాల్ని కోల్పోయారు.

అయితే, చివరి క్షణాల్లో హంసల మీద దృష్టి పెట్టి చనిపోవటం వల్ల, పునర్జన్మలో వారు ఇద్దరూ రెండు హంసలుగా ఆ తామర కొలనులోనే పుట్టారు.

ఈ రెండూ ఆ కొలనులో కొంత కాలం

పాటు సుఖంగా జీవించాయి. ఇంతలో వర్షా కాలం వచ్చింది. ఈ రెండు హంసలూ తామరకొలనుని వదిలి పెట్టి, దగ్గరలో ఉన్న ఒక ఖర్జూరపు చెట్టు మీద గూడు కట్టుకొని నివసింపసాగినాయి.

ఇలా కొన్నాళ్ళు గడిచాయి. ఒకనాడు ఆడహంస ఎక్కడికో వెళ్ళిన సమయంలో తుఫాను వచ్చింది. పెనుగాలులు వీచాయి. గాలి తాకిడికి ఖర్జూరపు చెట్టు కూలి పోయింది.

దానితో మగహంస చెట్టుని వదిలి, ఆడ హంసని వెతుక్కుంటూ వెళ్ళింది. అయితే, అప్పుడు తుఫానులో చిక్కుకొన్న ఆడహంస ఒక పర్వత శిఖరాన్ని చేరింది. అక్కడ చలికి గజగజ వణకుతూ ఉన్నది. మగ హంస అన్ని దిక్కులూ తిరిగి అతి కష్టం మీద ఆ పర్వతం వద్దకు చేరింది. అక్కడే వున్న భార్యను చూచి ఎంతో సంతోషించింది.

ఖర్జూరపు చెట్టు మీది తమ గూడు కూల
పోయిన వృత్తాంతాన్ని భార్యకు చెప్పింది
మగహంస.

అకొండ మీదనే వారిరువురూ ఉండి పోవా
లని నిశ్చయించు కొన్నారు. అయితే. అది
సురక్షిత ప్రాంతము కాదని ఆ పక్షులకు
తెలియదు.

అలవాటు ప్రకారం ఆ ప్రాంతంలో సంచ
రించే బోయవాడు ఒకడు, ఒకనాడు ఈ
హంసల్ని చూచి, చాలా సంతోష పడ్డాడు.
ఖండ చాటు నుండి బాణాన్ని వదిలాడు.

అది తగిలి, అడహంస గిలగిల కొట్టుకొని
క్రింద పడిపోయింది. మగహంస రివ్వన
ఎగిరి దూరంగా పోయింది.

బోయవాడు అడహంసని పట్టుకొని కొండ
దిగి, తన గుడిసెకు తీసుకు పోతున్నాడు.
అక్కడ దానిని బాగా కాల్చుకుని తిందామని
అతడి ఉద్దేశం.

ఇంతలో కొందరు రక్షకభటులు కత్తులు
పట్టుకొని, గుర్రాల్ని ఎక్కి ఎదురుగా వస్తు
న్నారు. వాళ్ళని చూచేసరికి, బోయవాడికి
భయం కలిగింది. అందమైన ఈ హంసను
వాళ్ళు గుంజుకొని అహారంగా పట్టుకుపోతా
రేమోనని అనుమాన పడ్డాడు.

అందుకని ప్రక్కనే ఉన్న ఒక పాదలో
దానిని దాచిపెట్టి, దూరంగా వెళ్ళి నిల
బడ్డాడు బోయవాడు.

విచిత్ర మేమంటే, ఆ పాద లోపలి గద్దిలో
సంజీవకరణి మూలిక ఒకటి ఉన్నది. ఆ
మూలికా స్పర్శతో అడహంసకు ప్రాణం
వచ్చింది. ఇంకేం, ఒక్క క్షణమైనా ఆగ
కుండా అది రివ్వన ఎగురుకుంటూ గగన
మార్గంలో వెళ్ళి పోయింది.

వేటగాడు గుడ్లు అప్పగించి ఇదంతా
చూస్తున్నాడు.

ఇది ఇలా ఉండగా, మగహంస అలా
పోయి పోయి, కొంత దూరంలో ఒక తామర
కొలను చూచింది. అందులో కొన్ని హంసలు
వున్నవి. వాటి దగ్గరికి చేరి తన గోడు
వినిపించింది మగహంస. ఆ హంసలు ఈ
క్రొత్త హంసను ఓదార్చి తమ గుంపులలో

కలుపు కొన్నాయి. అయితే, ఈ మగహంస దురదృష్టం అక్కడికి కూడా తరుముకుంటూ వచ్చింది.

తెల్లవారక ముందే మరో బోయవాడు కొలను ప్రక్కనే వలపన్ని వెళ్ళి పోయాడు. ఈ హంసలు అన్నీ ఆహారం మీది ఆకలితో పట్టో చిక్కుకొని పోయాయి. బయట పడే మార్గం లేక ప్రాణ భయంతో గిల గిల కొట్టు కుంటున్నవి.

ఇంతలో, సంజీవకరణితో బ్రతికిన అడహంస తన భర్తను వెతుక్కుంటూ ఈ తామర కొలను వద్దకు వచ్చింది. వలలో చిక్కిన తన భర్తను గుర్తు పట్టింది. తాను ఎట్లా బ్రతికినదీ భర్తతో చెప్పింది.

మగహంస కన్నీళ్ళు పెట్టుకొని, "డగ్గరికి రాకు. ఇది వల. మేము ఇందులో చిక్కు బడి పోయాము. దూరంగా వెళ్ళి పో," అని హెచ్చరించింది.

అడహంస భర్తను బ్రతికించుకొనేందుకు ఏదైనా మార్గం ఆలోచించింది. అప్పుడు దానికి ఒక ఉపాయం స్ఫురించింది. ఈ వల ఒక చెట్టు ప్రక్కనే పరచబడి ఉంది. ఆ చెట్టు మీద ఒక కొతి కూర్చుని ఉంది. అడహంస వేగంగా పోయి, ఆ కొతి కంటిని పొడిచింది.

కొతి చెట్టు మీది నుండి బాధతో క్రింద పడి పోయింది. సరిగ్గా అవి వల మీద పడింది. దాని కాళ్ళు వలలో చిక్కుకున్నది. ఇంక ఊరుకుంటుందా? వలనంతా కొరికి చిందర వందర చేసింది. వలలో చిక్కుకున్న హంస లన్నీ రిప్పుమని ఎగురుకుంటూ బయట కి వచ్చాయి.

ఇలా చక్కని ఉపాయంతో అడహంస తన భర్తను విడిపించుకొని, భర్తతో కలిసి ఎక్కడికో వెళ్ళి చాలాకాలం సుఖంగా జీవించింది.

అసలు సంగతి

చీనాదేశంలోని ఒక గ్రామంలో చెంఘిజ్ అనే యువకుడు వుండే వాడు. అతడికి ప్రగల్భాలు తప్ప, మరో మాట నోట రావని అంతా చెప్పుకునే వారు. అతడు అంటే అభిమానం వున్న షంషేర్ అనే వృద్ధుడు మాత్రం అతడి మాటల్ని తుసడించకుండా శ్రద్ధగా వినేవాడు.

ఇలా ఉండగా, ఒక రోజున చెంఘిజ్ ఒక్కడికో వెళ్ళి షంషేరింటికి వచ్చి, “తాతా, బాగా అలసి పోయాను. నీ యింట్లో ఏమైనా ఉంటే తినటానికి యివ్వు?” అన్నాడు.

షంషేర్ ఇచ్చిన ఫలాలూ అవి తిని అక్కడే నిద్ర పోయాడు చెంఘిజ్. అంత అలసట ఎందుకు కలిగిందో తెలియక ఆశ్చర్య పడుతూ షంషేర్ ఇంట్లోంచి బయటకు వచ్చే సరికి, కొంత మంది గ్రామస్థులు అక్కడికి వచ్చి, అతడి గురించి అడిగారు.

“చెంఘిజ్ తో పనేమిటి మీకు?” అంటూ

షంషేర్ అడిగితే, “అతణ్ణి సన్మానించాలి.” అంటూ వాళ్ళు జరిగిన విశేషం చెప్పుకొని వచ్చారు.

ఆ గ్రామానికి రోజూ ఒక దొంగ వచ్చి వెళుతున్నాడు. ఎలా వస్తాడో ఎప్పుడెస్తాడో తెలియదు. రోజూ ఒకరింట్లో దొంగతనం జరుగుతూ వుంది.

గ్రామాధికారి చెంఘిజ్, “ఊరికే గొప్పలు చెప్పుకొనటం కాదు. చేతనైతే నువ్వు దొంగను స్వయంగా పట్టరాదా?” అని సవాలు చేశాడు.

“దొంగను పట్టటటం ఏం కష్టం కాదు. అందుకు తెలివిని ఉపయోగించాలి. ఊరి చివర లోతైన గొయ్యి తవ్వి, దాని మీద తెలియకుండా ఆకులు కప్పి, ఓ చిన్న డబ్బుల మూట పెట్టామంటే దొంగ గోతలో పడతాడు,” అన్నాడు చెంఘిజ్.

ఆ రాత్రే గునపం పట్టుకుని అతడు ఊరి

చివరకు వెళ్ళాడు. తెల్లవారి చూస్తే నిలు వెత్తు గోతిలో ఆ దొంగ పడి ఉన్నాడు!

షంషేర్ అంతా విని, “ఇది చెంఘిజ్ వనై ఉండదు. రాత్రి నాకు పిడుగు పడిన చప్పుడు వినిపించింది. ఆ గొయ్యి పిడుగు వల్ల ఏర్పడి ఉంటుంది. రాత్రి పూట ఎప్పుడూ లేని గోతిని చూసుకోక పోవటం వల్ల దొంగ అందులో పడి ఉంటాడు.” అన్నాడు.

చాలామంది అది నమ్మలేదు.

షంషేర్ చెంఘిజ్ ని లేపి, “రాత్రి నువ్వు గునపం తీసుకుని వెళ్ళి ఏం చేశానో చెప్పు,” అని అడిగాడు.

“ఊరి చివర గొయ్యి తీర్మామని వెళ్ళాను. కాసేపు పని చేసేసరికి దయ్యము ఒకటి వచ్చింది. రాత్రి తెల్లవాల్సా దెబ్బలాడుతూ కూర్చున్నాను. దిక్కుమాలిన దయ్యం గొయ్యి తీయనీయ లేదు!” అన్నాడు చెంఘిజ్.

అతడు చెప్పిన వివరాలను బట్టి అతడు

వెళ్ళింది కూడా ఊరి చివర మరో పక్కకని అందరికీ అర్థమయింది. అక్కడ ఏ చెట్టునో చూచి దయ్యమని భ్రమించి భయపడి ఏ పని చేయకుండా ఓ మూల కూర్చుని, తెల్లవార గానే అతడు ఊళ్ళోకి పారిపోయి వచ్చాడని అందరికీ అర్థమయింది.

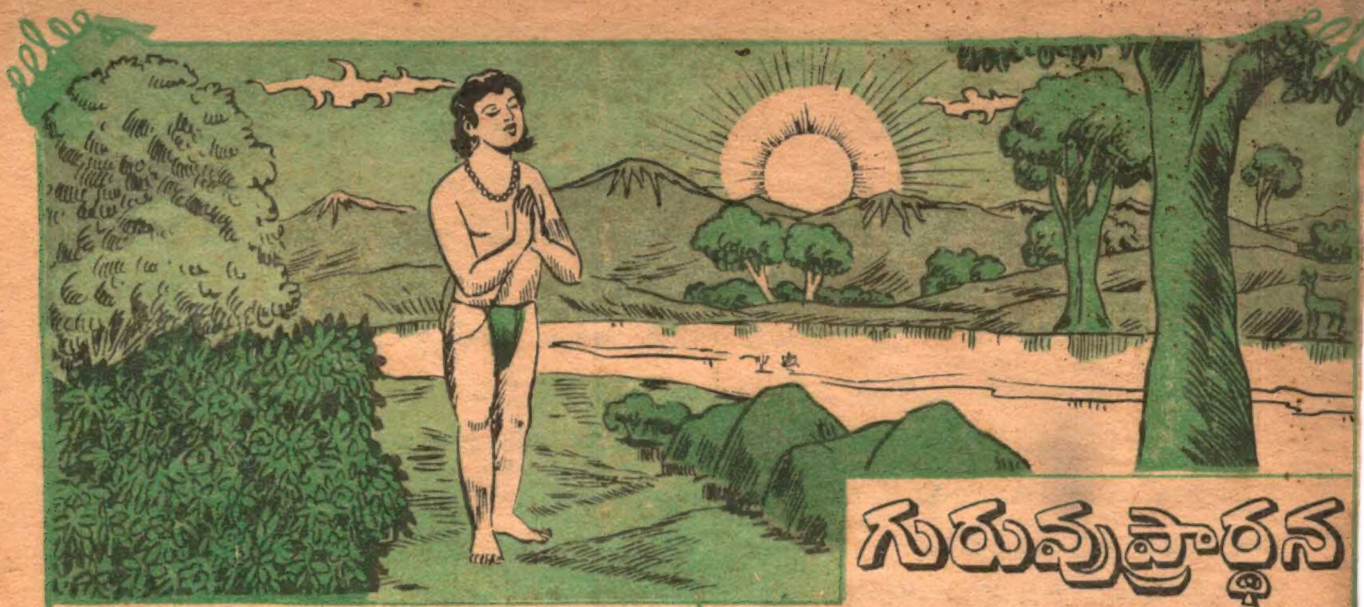
అంతా వెళ్ళి పోయాక, అసలు విషయం చెంఘిజ్ కు తెలిసి, “తాతా, ఆ గొయ్యి నేనే తీశాను అని వాళ్ళు అంటూంటే, నువ్వు ఒప్పేసుకుని ఉంటే, నాకు ఎంతో పేరు వచ్చేది కదా!” అన్నాడు బాధగా.

“కాస్త పని చెస్తే బోలేడు ప్రగల్భాలు పలుకుతావు. నువ్వు దొంగను పట్టేటంత గొయ్యి తీస్తే నాకు చెప్పకుండా వుంటావా?” అన్నాడు షంషేర్.

ఈ మాటలు వినగానే చెంఘిజ్ కు చచ్చేటంత అవమానమయింది. ఆ తర్వాత నుంచి అతడు ప్రగల్భాలు చెప్పటం మానేశాడు.

గురువుప్రార్థన

నిశానాథుడికి తల్లి గారాబం వల్ల చదువు రావటం లేదు. తండ్రి వాణ్ణి దూరప్రాంతాల గురుకులానికి పంపాడు. అక్కడ ఎటువంటి వాడికైనా చదువు చెప్పగల ధీశాలి అయిన జ్ఞానానందుడనే గురువు వున్నాడు.

అతణ్ణి కొన్ని ప్రశ్నలు వేసి, "నీ మెదడు మొద్దు బారి పోయింది. ముందుగా నీవు ఏకాగ్రతను సాధించాలి. ప్రతి రోజూ ఉదయం చచ్చిళ్ళలో స్నానం చేసి చిన్న గోచీ మాత్రం ధరించి, నేను చెప్పిన మంత్రాన్ని సూర్యోదయం వరకూ మననం చేస్తూ వుండు. ఆ తర్వాత నుంచి నీకు చదువు చెప్పతాను," అన్నాడు జ్ఞానానందుడు.

ముందుగా నిశానాథుడు ఇలాగే చేయాలని అనుకున్నాడు. అయితే, గోచీతో ఉన్న తనని మిగతా శిష్యులు వేళాకోళం చేయటం వల్ల, నిశానాథుడు గురువుకు ఇది చెప్పకున్నాడు.

"నీలో ఏకాగ్రత ఉంటే నీ చుట్టు పక్కల

ఏం జరుగుతున్నదీ తెలియదు. ముందు ఏకాగ్రతను సాధించు. అందుకే నా ఇతర శిష్యులను వేళాకోళం చేయమని నేనే చెప్పాను," అన్నాడు జ్ఞానానందుడు.

ఆ తర్వాత, ఈ విషయం చెప్పకోలేదు నిశానాథుడు. అయితే, ఎంతకాలం గడిచినా జ్ఞానానందుడు తనకు చదువు ప్రారంభించ మనటం లేదు.

ఓ రోజున అతడు గురువుతో, "గురువర్యా, నేను ఇక్కడకు వచ్చి ఆరు మాసాలు గడిచింది. నేను ఇంకా మంత్రపఠనంలోనే ఉన్నాను. చదువు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తానో తెలియటం లేదు," అన్నాడు.

జ్ఞానానందుడు మందహాసం చేసి, "ఏకాగ్రత కుదరటం లేదు నీకు. ఉదాహరణకు చలి తెలుస్తూంది. ఇతరుల మాటలు విన బడుతున్నాయి. అది ఏకాగ్రత అనిపించు కోదు," అన్నాడు.

“గురువర్యా, మీరు పొరబడుతున్నారు. నేను చలి గురించి, తేలివారి వేళాకోళం గురించి ఫర్యాదు చేయటం ఎప్పుడో మాని వేశాను కదా!” అన్నాడు నిశానాథుడు.

“అది నిజమే! అయితే ఏకాగ్రతలో నమయం తెలియకూడదు. నీవు సరిగ్గా సూర్యోదయం కాగానే మంత్రపఠనం మానేస్తున్నావు. అంటే సూర్యోదయం గురించి ఎదురు చూస్తున్నంత శ్రద్ధగా మంత్రపఠనం చేయటం లేదు. ఏకాగ్రతలో మంత్రపఠనం చేస్తూంటే, నీకు సూర్యోదయం గురించి తెలియదు,” అన్నాడు జ్ఞానానందుడు.

“అలా ఎలా వీలవుతుంది? మీరు నాకు చదువు చెప్పలేక ఇలాంటి పరతులన్నీ పెడుతున్నారు. మీది పక్షిపాత బుద్ధి నాకు డబ్బు లేదని నన్ను హీనపరుస్తున్నారు.” అన్నాడు నిశానాథుడు కోపంగా.

జ్ఞానానందుడు వెంటనే, “అ భగవంతుడే

నిన్ను రక్షించగలడు,” అంటూ కళ్ళు మూసుకుని దైవప్రార్థన చేశాడు.

నిశానాథుడు వెటకారంగా నవ్వి, “నాకు చదువు చెప్పటం మీకు చేతకాక, ఆ భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నారా?” అన్నాడు.

“నీకు చదువు రావాలని నేను దైవప్రార్థన చేయటం లేను. ఏకాగ్రతను అలవర్చుకోనిదే నీకు ఎలాగూ చదువు రాదు. నిజానికి గురుదూషణకు మించి శిష్యుడికి వేరే పాపం వుండదు. నీకు చదువు రానందుకు నువ్వు నన్ను దూషించావు. ఆ పాపం నిన్ను అంటకుండా చేయమని నేను దైవప్రార్థన చేసుకున్నాను.” అన్నాడు జ్ఞానానందుడు.

ఈ మాటలతో నిశానాథుడి కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. తనని క్షమించమని కోరుతూ గురువు కాళ్ళ మీద పడ్డాడు. తర్వాత గురువు చెప్పిన విధంగా ఏకాగ్రతను సాధించి, ఆ పైన చక్కగా చదువుకున్నాడు.

బొమ్మల సంభాషణ

ఈ బొమ్మలోని వాళ్ళు ఏం మాట్లాడు కుంటే నవ్వు వస్తుంది ఆ సంభాషణ వ్రాసి, ఈ సంచిక విడుదలైన పది రోజులలోగా పంపికోరుతున్నాం. బొమ్మ అనుదీనిన ఎన్నో కొని ఒకదానికీ రూ.15 పంపుతాం. సంభాషణలు కాథు మిద మాత్రమే వ్రాసి పంపాలన్నది మేరలు.

బొమ్మలసంభాషణ, బొమ్మరిల్లు, మద్రాసు-26.

ప్రిత్వలు

1. చంద్రుడు పెరుగుట తరుగుట ఎందు వలన జరుగుతుందో తెలుపగలవా?
2. అమెరికాలోని 'రెడ్ జండ్యన్స్' వాడే భాషలు ఎన్నో చెప్పగలవా?
3. పదహారు నిలువుల ఎత్తులోగల పై కప్పు భాగములో చిత్రాలు గీచిన వ్యక్తి పేరేమిటి?
4. 'రెడ్ ఫుడ్' చెట్టు ఎక్కడ వున్నాయో తెలుపగలవా?

1. భూమి చుట్టూ చంద్రుడు తిరగటం వల్ల ఈ విచిత్రం జరుగుతున్నది.
2. అది సూటికి పెగి వుంటాయి. అవి ఇప్పటికీ వాడుకలో వున్నాయి.
3. పైకల్ పెంజిల్. అతడు బైబులు లోని కథల్ని ఓ దర్శి పై కప్పులో అద్ద కుంగా చిత్రించాడు.
4. అమెరికా పశ్చిమ తీరంలో వున్నాయి. ఇవి వంద మిట్ల ఎత్తుకు పెరుగుతాయి.

జవాబులు